

PLANINSKI UTRINKI

Številka 37

Februar 2023

Planinsko društvo Brežice

UVODNIK	1
POROČILA O DELU V LETU 2022	
Beseda predsednice	2–4
Poročila vodij odsekov	5–8
Poročila vodij skupin	8–11
Finančno poročilo	12
PRIZNANJA V LETU 2022	
Priznanja članom društva	13–14
INTERVJU	
Darinka Suša	15–17
POSEBNI PLANINSKI DOGODKI	
Brati Gore 2022	18–19
NARAVOVARSTVENI UTRINKI	
Ujme v naših gozdovih	20–21
Reka Krka	22
Postovke	23
Naše brežiško morje	24
Bohor malo drugače	25
Krajinski park Lahinja	25
UTRINKI S PLANINSKIH POTI	
Planinski tabor Outsider 4 KK-KR - s Krke na Krk	26–29
Treking po Pirenejih	30–31
Spomin na tabor	32
Z vlaka na Lisco in nazaj	33
Pohod ob polni luni	34
Po medvedovih stopinjah	34
Vse najboljše	35
Véliká Planina je zares velika	35–36
Pot v neznano	36
Z Borutom in Tonetom na Volajsko jezero	37
Planina Prevala	38
Čaven	38
Spominski pohod na Veliki Cirknik	38–39
Zimski pohod na Veliko planino	39
DOBRO JE VEDETI	
Postopno nabiranje izkušenj in znanje za varnejši obisk gora	40–41
Izšel je priročnik Osnove planinstva	41
Nesreča v gorah se lahko pripeti vsakomur	41
Prvi korak je načrtovanje ture	42
Poskrbimo za opremo in oblačila	42
Osnovni napotki za varnejši obisk gora	43
Šentviška kronika	43
AKTUALNO IN POMEMBNO	
Vodniki v letu 2023	44
Predstavljamo nova vodnika	45
Spremembe v organih društva	46
Članarina v letu 2023	46–47
PROGRAM DELA V LETU 2023	
Društveni izleti	49
Izbrane skupne akcije z MDO, PZS	50
Program pohodov skupine Torkarji	51
Program pohodov skupine Navihanci	52
Program pohodov mladinskega odseka	53
Program dela Odseka markacistov	54
Program dela Naravovarstvenega odseka	54
73 vzponov v 2023. letu	54
Finančni načrt	55

UVODNIK

Minulo jesen, 2022, se gobarji pač niso mogli pritoževati. Nasprotno: kakšen inšpektor bi najbrž imel kaj pokasirati pri manj osveščenih nabiralcih tega gozdnega bogastva. Tisti, ki natanko vedo, kje bo bera dobra, skrbno čuvajo svoje »parcele«. Gozdarji prav tako skrbno bdijo nad življenjem naših gozdov, da bi se še dolgo ponašali z oznako ene najbolj gozdnatih evropskih držav. Zakaj pišem o tem? Enostavno zato, ker ostaja v spominu uvodnik Nuše Hribar v 36. številki, ki je bil ubran na temo okoljskih zadreg. Tematika ji ne da miru, tudi v svojem letnem poročilu se je loti. Da bi nas znova in spet spomnila, da je varovanje narave med osnovnimi vrednotami planinstva. V branje ponujamo kar nekaj zanimivih prispevkov na naravovarstveno temo.

Pomembna vrednota planinstva je tudi kultura, usakršna. V tej številki želimo posebej opozoriti na branje. S tem namenom smo medse povabili urednika Planinskega vestnika, imenitne revije Planinske zveze Slovenije. Ki pa nima toliko naročnikov, kot bi si jih zaslužila. Narava nas s svojo lepoto vedno znova presunja. Tako nastajajo izjemna knjižna dela za vse, ki se damo presuniti, ki z vsem svojim bistvom začutimo lepoto narave, lepoto pisane besede. Planinstvo je neverjetno močno povezano s knjigo, fotografijo, filmom ... V reportaži

Brati gore pišemo nekaj o tem. Dober planinski vodnik ne pozabi ob pripravi ture opomniti tudi na spomenik ob poti, zanimiv cvet, povedati legendo, izbrskati zgodovinsko dejstvo in tako v nas spodbujati sposobnost »presurjenja«. Vsaka tura je lahko biser, če le ne hlastamo samo za čim hitrejšim prihodom na vrh.

Vsako leto je statistika nesreč v gorah večja, kljub številnim in rednim napotkom GRS in drugih poznavalcev gora o varnosti, pa smo še v našem glasilu strnili koristne nasvete o tem. Avanturisti zagotovo ne boste spregledali desetdnevne zgodbe outsiderjev in enotedenske poti po Pirenejih.

Program dela za tekoče leto pa je itak stalnica Planinskih utrinkov, tako kot nekatere drobne nujnosti, ki jih člani potrebujete, ko se želite udeležiti izleta, ture, tabora.

Hvala vsem, ki ste se odzvali s svojim člankom, in hvala vsem, ki ste poslali svoje fotografije.

*Vaša urednica
Milena Jesenko*

POROČILA

Beseda predsednice

Že tretje leto zapored ni videti konca presenečenjem. V začetku leta 2022 smo bili še vedno v primežu epidemije covid-19, hkrati pa močno občutimo posledice vojne v Ukrajini. Cene energentov so zrasle v nebo, inflacija je po mnogih letih dosegla dvomestno število. Podnebne spremembe nam kažejo zobe v vsakdanjem življenju – obdobja suše so vse daljša in rezerve vode zaskrbljujoče. Snega v hribih je premalo, ob previsokih temperaturah se stopi že pred zgodnjim poletjem. Najvišje temperature dosegajo rekordne vrednosti v mnogih krajih v Sloveniji in po svetu. Požari v poletnem času so stalnica. Kljub vsemu državniki sveta kakšnih posebnih ukrepov za zmanjšanje obremenjevanja okolja še niso sprejeli. Letala preletavajo nebo bolj kot kadarkoli, čeprav vemo, koliko onesnaženja povzroči vsak polet. Zaradi subvencioniranih cen letalskih pogonskih goriv so potovanja na katerikoli del planeta dosegljiva vsakomur za dokaj majhen denar. Odpovedati se potovanju na povsem drug konec sveta, ni pripravljen skoraj nihče.

Na planetu Zemlja smo letos dosegli osem milijard prebivalcev. Da bi nahranili tako množico ljudi, se vsakodnevno zmanjšujejo površine tropskih pragozdov, uporablja se neslutene količine kemikalij za zatiranje plevela ter umetnih gnojil za povečanje pridelkov. Morja so polna plastike, rib pa je čedalje manj. Teh, ki so, pa več ne moremo šteti za zdravo hrano.

V človeški krvi so odkrili mikroplastiko. Vsakodnevno izumirajo živalske in rastlinske vrste. Biotska raznovrstnost je iz leta v leto manjša. Najbogatejši Zemljan si je privoščil potovanje v veselje, razkorak med bogatimi in revnimi je vedno večji. Tako kot energenti se neprestano dražijo tudi hrana in zdravila. Farmacevtska industrija mnogih zdravil, ki so poceni, sploh več ne proizvaja. Čedalje

več bakterij je odpornih na praktično vse antibiotike, novi pa so že tako strupeni, da so nevarni tudi ljudem. Iščemo alternativne vire energije in se oziramo na druge planete v vesolju, od koder bi lahko dobili surovine, ki jih na Zemlji zmanjkuje.

V laboratoriju so naredili že prvo umetno meso. Motorične sposobnosti otrok so iz leta v leto slabše, povprečna življenjska doba človeka pa se je v času epidemije po mnogih letih nenehne rasti ustalila oziroma se je v mnogih državah celo znižala. Lepota in občutljivost narave ter naravne danosti so mnogim španska vas. Nimajo občutka, da je vse zelo omejeno. Živimo za danes, brez skrbi, kaj bo jutri in kako bodo živeli prihodnji rodovi. Tudi med mladimi ni posebne zaskrbljenosti, večina verjame, da nekako že bo. Individualizem in egoizem sta vrednoti današnjega časa. Sodelovanja in solidarnosti je premalo. Ljudje so – kljub višjemu standardu in kljub posedovanju več materialnih dobrin – nezadovoljni in nesrečni.

Se bomo zmogli samo-omejiti, da bomo ohranili ta naš čudoviti planet?

Planinci, ki smo povezani v Planinskem društvu Brežice, ohranjamo nekatere vrednote, ki zaznamujejo planinstvo od ustanovitve prvih planinskih organizacij – delo opravljamo prostovoljno, znanje in veščine poskušamo v največji meri prenašati na nove generacije, skrbimo za varovanje narave, za urejanje in označevanje planinskih poti, s čimer omogočamo sleherniku, da tudi sam raziskuje življenjsko okolje, predvsem pa skušamo v aktivno preživljanje prostega časa vključiti več otrok in mladine.

Pa pogledjmo, kaj smo počeli v letu 2022.

➤ OBČNI ZBOR IN PROGRAM DELA

Po dveh letih, ko je bilo zbiranje zaradi covidne epidemije prepovedano, smo zbor članov ponovno lahko izpeljali na običajen način. Opravili smo ga v prostorih OŠ Brežice, ki je naša zvesta gostiteljica že mnogo let. Na zboru članov sta bila razrešena dva dosedanja člana upravnega odbora (eden zaradi bolezni, drugi zaradi neudeleževanja sej) in na njuno mesto imenovana dva nova člana.

Če smo januarja zaradi epidemije še morali odpovedati naš tradicionalni pohod k spomeniku slovenskemu tolarju, smo od februarja dalje opravili večino izletov, ki so bili v našem koledarju. Največ težav smo imeli pri organizaciji in izvedbi programa za mlade, saj so bili ukrepi države, ki so veljali za šole, bistveno drugačni kot je veljalo za splošno populacijo. Ker so mentorice hkrati tudi učiteljice na šolah, smo morali upoštevati pravila, ki so veljala za šole.

Programi ostalih odsekov društva so bili izpeljani. Ravno tako tudi akcija 72 vzponov. Pred zborom članov smo izdali 36. številko Planinskih utrinkov.

➤ TRADICIONALNE PRIREDITVE DRUŠTVA

Januarskega 14. pohoda Po poti slovenskega tolarja nismo mogli izpeljati. Izpeljali pa smo 36. pohod po Brežiški planinski poti marca, 45. pohod Po poteh Brežiške čete oktobra, 38. Martinov pohod novembra in decembra 29. nočni pohod na Cirknik.

Planinski večeri v letu 2022 še niso zaživel. Izpeljali smo le enega, na katerem smo poslušali o soteskanju v Sloveniji in po svetu. Po dveh letih premora smo decembra ponovno izpeljali prireditev Brati gore, ki je bila šesta po vrsti, vsebinsko pa posvečena Planinskemu vestniku, glasilu Planinske zveze Slovenije. Akcijo 72 vzponov smo opravili tretjič.

Med dejavnosti društva smo prvič uvrstili tudi vzpon ob polni luni na Šentvid, katerega idejni vodja je naša članica Urška Škaler. Že po prvem pohodu ob polni luni sta se ji pridružila še Karmen Brudar in Marko Gramc s pohodom ob polni luni na Cirknik in Špiček. Vsak mesec se tako lahko pridružite organizatorjem in se ob polni luni povzpnete na enega od vrhov naše občine ali pa na vse tri, saj si vzponi sledijo in nikoli niso organizirani na isti dan.

➤ ČLANSTVO

Število članov je v letu 2021 upadlo, v letu 2022 pa ponovno naraslo. Ocenjujem, da je to posledica epidemije. Po vrstah članstva so podatki naslednji:

Vrsta članarine	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A	28	32	31	27	11	13
B	296	316	318	315	257	277
S+Š	24	20	20	23	22	28
P+O	92	103	100	99	44	86
Invalidi	0	0	0	0	2	2
Skupaj	440	471	469	464	336	406

➤ DRUGE AKTIVNOSTI

- Prijave na več razpisov za pridobitev sredstev (Občina Brežice, PZS, ŠZ Brežice, Zavarovalnica Triglav)...
- Sodelovali smo pri aktivnostih MDO Zasavje in v različnih organih PZS.
- Izpeljali smo družinski tabor in sodelovali pri izpeljavi mladinskega tabora OUTSIDER.
- Kupili smo 2 nova šotora.
- Vodnike smo opremili s potrebno opremo za vodenje zahtevnih kopnih in zimskih tur.
- Upravni odbor društva se je sestel na devetih sestankih.
- Na zboru članov smo izvolili dva nova člana Upravnega odbora – to sta Darinka Suša, ki je na novo predstavnica Torkarjev in Ljubo Koler, ki je postal tudi gospodar društvene opreme.

➤ VODNIKI

Rednega usposabljanja za vodnike se je udeležil 1 vodnik.

Društvo je bogatejše za dva vodnika za vodenje lažjih kopenskih tur in dva vodnika (trenutno še pripravnika) za vodenje težjih kopenskih tur in lažjih zimskih tur. Društvo je tako pridobilo 2 nova strokovna delavca v športu 1, 2 vodnika pa sta pridobila višji naziv – strokovni delavec v športu 2.

➤ ZAKLJUČEK

Naj ob zaključki izpostavim, da je nekaj članov društva prejelo pomembna priznanja za opravljeno prostovoljno delo v preteklih letih, dve članici pa ob svojem okroglem jubileju priznanji za življenjsko delo s strani Planinske zveze Slovenije. Posebej velja izpostaviti še, da je društvo v letu 2022 pridobilo **status društva, ki deluje v javnem interesu. Od prihodnjega leta dalje boste lahko društvu namenili tudi del dohodnine.** Vljudno vabljeni, da se za to odločite.

Anica Hribar, predsednica

VODNIŠKI ODSEK

Tone Hribar, načelnik VO

Po dveh posebnih letih zaradi pandemije je bilo leto 2022 dokaj normalno, lažje je bilo načrtovati in predvsem izvajati program.

V svoje vrste smo uspeli pridobiti dva nova vodnika – Lejo Lopatič in Marka Gramca, ki sta uspešno naredila tečaj za vodnika. Da bi lahko vodila ture, morata opraviti še pripravništvo in izpolniti vse obveznosti, ki jima jih bodo naložili inštruktorji. Kot sta izkusila Nuša in Bojan, ki sta se letos spoprijela s takim usposabljanjem, je to lahko težja preizkušnja, kot bi kdo pričakoval. Ampak verjamem, da bo novima vodnikoma uspelo, kot je uspelo Nadji, ki se je pošteno načakala, preden je dobila potrdilo o opravljenih obveznostih.

Ker ni več starih kategorij – A, B in D so tiste, ki smo jih imeli planinski vodniki doslej – , ampak sta po novem samo dve stopnji, se spreminja tudi potreba po usposobljenosti vodnikov. To pomeni, da moramo biti vsi vodniki usposobljeni za vodenje v zimskih razmerah. Prva kategorija namreč zajema lahke kopne in snežne ture, druga pa težje, tako kopne kot tudi snežne. Tako bomo morali odslej vsi vodniki na izpopolnjevanja za letne in zimske razmere, kar bo novost za tiste z bivšo kategorijo A ali B. Novost je tudi, da se bomo morali obveznih izpopolnjevanj udeležiti na štiri leta namesto na tri kot doslej.

Da bi bili vodniki tudi ustrezno opremljeni, smo nabavili potrebno manjkajočo opremo: 6 polavtomatskih derez, 5 plezalnih pasov in 5 samovarovalnih kompletov brez čelade. Omenjeno opremo so vodniki prejeli v trajno uporabo in jo hranijo doma. V letu 2023 bi radi za vodnike nabavili še nekaj opreme, radi pa bi tudi posodobili fond opreme za izposajo članom društva. Ob tem bomo izločili nekaj zastarele opreme. Obstoječo tehnično opremo bomo tudi prestavili v planinsko sobo na stadionu. Skrbnik te opreme bom odslej jaz.

V koledar akcij v letu 2023 smo zaradi izražene želje uvrstili novo akcijo – Tabor za odrasle planince. Za prvič smo predvideli tridnevni tabor, ki naj bi potekal v koči na Planini pri Jezeru. Na ta način želimo še enemu delu članstva omogočiti aktivno preživljanje prostega časa v planinah. Vsako leto je predvidena druga lokacija.

Pa še pregled akcij

Aktivnosti	Načrtovano	Izvedeno	Neizvedeno	Skupaj	Št. udeležencev
Pohodi	9	6	3	9	239
Izleti	40	23	17	40	284
Naravovarstvo	3	3	0	3	42
Tabori	2	2	0	2	88
Srečanja	2	1	1	2	34
Skupaj	56	35	21	56	687

Devet tur nismo opravili zaradi slabega vremena, sedem zaradi premalo prijav (ki pa so bile tudi vezane na slabo vremensko napoved), treh pohodov na začetku leta nismo izvedli zaradi slabih epidemioloških razmer, dve akciji pa sta odpadli iz drugih razlogov.

***Želim vam, aktivno leto 2023.
Da bo vaš korak varen,
bomo ob vaši strani hodili vodniki.***

ODSEK MARKACISTOV

Mehmed Tokić, načelnik

- Udeležili smo se shoda markacistov na Lisci.
- Tekoče smo urejali poti in odstranjevali ovire.
- Udeleževali smo se izobraževanj prek ZOOMA.
- Z varuhi gorske narave in drugimi ljubitelji narave smo se udeležili tradicionalne čistilne akcije na brežiški poti.
- Pripravili smo in označili pot za pohod Po poteh Brežiške čete od Pečic do gradu Podsreda.
- Pomagali smo pri vodenju pohoda Po poteh Brežiške čete in pospraviličasne oznake pohoda.
- Sodelovali smo z drugimi društvi in občasno opravili oglede poti, ki so v naši oskrbi.

Markacista ob delu / Foto Meho Tokić

MLADINSKI ODSEK

Mojca Šterk, načelnica

Letos smo bili kar pridni, pa tudi veseli, da so se protikoronski ukrepi sprostili. Kljub temu nekaj načrtovanih izletov nismo mogli izpeljati, ker nam je nagajalo vreme. Srečanje mladih planincev na Lisci je bilo tako zaradi dežja odpovedano kar dvakrat: junija in potem še septembra.

Mi in v ozadju Boč / Foto Mojca Šterk

Boč, 20. marec 2022

Kar 40 nadobudnih mladih planincev in mentoric se nas je z avtobusom pripeljalo do Zgornjih Poljčan, od koder smo se povzpeli do vrha Boča, najpogumnejši so šli tudi na vrh stolpa. Po spustu, daljšem postanku in ogledu enkratne velikonočnice, ki se je tisti dan kazala v vsem svojem sijaju, smo se vrnili v dolino Kostrivnice.

Mi na vrhu, Brežice pod nami / Foto Mojca Šterk

Čateževa energijska pot, 27. marec 2022

Štartali smo iz Term Čatež, kjer se začne Škratova pot. Pri vsaki informacijski tabli smo se ustavili in se naučili veliko novega. Na energijski poti smo se ustavili tudi ob živi spirali. Na vrhu ob cerkvici sv. Vida smo imeli zaslužen malico, nekateri pa so tudi pozvonili za srečo. V dolino smo se vrnili po drugi strani hriba, po položni poti do Čateža. Na končni postaji smo se v slaščičarni Urška še posladkali.

Šmohor, 4. junij 2022

Manjša skupina planincev se je odpravila na dogodivščino z vlakom. Iz Laškega smo se povzpeli na Šmohor, kjer smo se okrepčali in se igrali, potem pa vrnili v dolino, kjer smo skočili na vlak proti domu.

Planinski tabor Završnica, 9.-16. julij 2022

30 mladih se je udeležilo tudi družinskega planinskega tabora. Dopoldan so hodili, popoldan pa so imeli igre na prostem. Letos sta bila popularna badminton in odbojka. V šotorih so se igrali družabne igre, ustvarjali taborniški časopis in se družili. Nekateri so brali. Na voljo je bilo več družabnih iger, papir in barvice. Igrali so se v gozdu in v potoku, pa tudi plezali so pod Nušnim vodstvom.

Olimpijske igre so bile v sredo popoldan, organizirala sta jih Anže in Benjamin ob sodelovanju Nejca, Luke in Martina. Udeležence smo razdelili v tri skupine. Igre: izdelovanje skulptur iz naravnih materialov, zabijanje žebeljev, iskanje kamnov v potoku, kviz, zavezane noge, vrtenje okrog palice, podajanje balonov in vojna z baloni.

V ponedeljek in četrtek so otroci pomagali pripraviti taborni ogenj, ob njem smo peli pesmi iz pesmarice in pekli penice. *Pet jih je ob tabornem ognju prejelo tudi posebna priznanja PZS za izpolnjen Dnevnik mladega planinca:*

- *Svit Čargonja si je prislužil bronasto in srebrno priznanje, bronasta pa so prejeli še:*
- *Lana Žerjav,*
- *Brina Kren,*
- *Zoja Kren,*
- *Erazem Vanič.*

Gore, 29. oktober 2022

Več kot 40 mladih planincev se je odpravilo na jesensko dogodivščino z vlakom. Nekateri otroci so bili celo prvič na vlakcu. Ker je bil vagon dvonadstropen, je bilo doživetje še večje. V Hrastniku smo izstopili in se začeli lepo vzpenjati nad gost pas megle, ki se je zadrževal v dolini. Na Gorah nas je pričakalo sonce. Po daljšem počitku in malici smo se vrnili po krožni poti v Židani Most, od koder smo se z vlakom vrnili domov.

Po ponorih Reke in Škocjanskih jamah, 27. november 2022

Zadnjo nedeljo v novembru nas je spremljalo čudovito vreme, čeprav sonček ni bil več tako topel. Prehodili smo učno pot *Škocjanske jame po dolgem in počez*, na koncu pa si še ogledali Škocjanske jame. Doživetje je bilo nepozabno.

Družinski planinski tabor Završnica / Foto Mojca Šterk

Gore / Foto Mojca Šterk

ODSEK ZA VARSTVO GORSKE NARAVE

Olga Kržan, načelnica OVG

Naš odsek je uspešno izpeljal čistilno akcijo po Brežiški planinski poti ter naravovarstvena izleta na Oslico in v Krajinski park Lahinja. Zapis o obeh izletih lahko preberete v poglavju Naravovarstveni utrinki.

Cvetoča Velika planina / Foto Nada Opravž

SKUPINA TORKARJI

Pripravila Darinka Suša

Realizirali smo vse načrtovane pohode, skupaj 42, na katerih je bilo 1210 udeležencev. V povprečju nas je bilo na posameznem pohodu 28, včasih tudi 50. Največ smo hodili po domači občini in Posavju, povzpeli pa smo se tudi v visokogorje. V tem letu so bili najbolj srčni in si s tem prislužili naziv »najpohodnik/najpohodnica«:

- *Meri Zupančič in Marija Kopinč si s 40 pohodi delita 1. mesto.*
- *Francka Vimpolšek in Mirica Lasbaher sta se z 39 pohodi uvrstili na 2. mesto.*
- *Marjan Rovar in Darinka Suša sta z 38 pohodi na 3. mestu.*

Marjanova torkarska kolona / Foto Meho Tokić

PLANINSKA SKUPINA OŠ ARTIČE

Natalija Vahčič, mentorica

Planinska skupina na OŠ Artiče je v letu 2022 opravila:

- čistilno akcijo po Artiški hosti,
- pridružili so se vzponu na Boč in Gore,
- bili na dnevu slovenskih planincev v Kamniški Bistrici,
- obiskali botanični vrt v Ljubljani,
- se pridružili festivalu zvončkov,
- planinsko leto pa zaključili z nočnim pohodom na razvaline krškega gradu.

Interes za hojo je med mladimi planinci velik, otroci uživajo v objemu narave in druženju.

SKUPINA NAVIHANCI

Mija Novak

Navihanci smo bili v minulem letu zelo pridni, uspelo nam je hoditi kar na 33 izletih: na trideset enodnevnih, dveh dvodnevnih – dvanajst pohodnikov je prehodilo štiri zahtevne etape Julijane, in enem tridnevnem – na Triglav s Pokljuke in po Dolini Sedmerih jezer domov. Slednjega se je udeležilo šest navihancev. Povprečno smo hodili po šest ur. Število udeležencev je bilo različno, od šest do petnajst, odvisno od dolžine pohoda.

Jutranje meglice na Lanežu / Foto: Urška Korun

PLANINSKI TABOR ZAVRŠNICA, 9.–16. julij 2022

Mojca Šterk, vodja tabora

Tokratnega družinskega planinskega tabora se je udeležilo 60 planincev v starosti od 2–82 let. Taborno mesto je bilo ob potoku, v bližini je tudi veliko jezero Završnica. Osnovni program je obsegal ture v bližnje gore. Razdeljeni v dve težavnostni skupini smo se povzpeli na Mali vrh, Smokuški vrh, Valvazorjev dom in arheološko najdišče Ajdna pa na Talež, Zelenico, Roblekov dom in Veliki vrh na Begunjščici. Osvojili smo tudi Stol, najvišji vrh Karavank.

V sredo, ko smo imeli prost dan, so naši mladinci organizirali »olimpijske igre«. Ogledali smo si rojstno hišo Franceta Prešerna v Vrbi. Družbo nam je delal štirinožec Miki, otroci so ga oboževali. Imeli smo dva taborna ognja, veliko je bilo iger na prostem, še posebej sta bila priljubljena badminton in odbojka. Zjutraj in zvečer smo se zbirali ob zastavi in zapeli himno, za hrano pa je spet skrbela nepogrešljiva kuharica Marija.

Z nami so bili vodniki Franci Kržan, Franci Petelinc, Mojca Šterk, Mija Novak, Nuša Rožman. Ne bi šlo brez Olge Kržan, ki je skrbela za vso organizacijo, in Marjana Rovana, ki je bil odgovoren za tehnične zadeve.

Domov smo odšli s samimi lepimi spomini, bilo je nezabno, vzdušje pa toplo in sproščeno.

Brežiško morje / Foto Marko Gramc

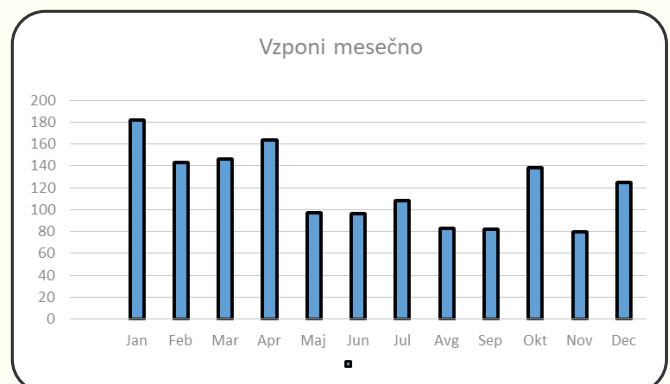

KOL'K'R VZPONOV TOL'KO LET ...

Bojan Jenševar

V preteklem 72. letu društva smo ohranili projekt z osnovno idejo – kolikor let ima društvo, toliko vzponov je treba opraviti. Evidentiranih osvajalcev, ki so vsaj 72-krat stopili na kakšen vrh, je 14. Vemo pa, da je neevidentiranih verjetno še več, zato ponovno vabimo vse člane, da se vključijo v akcijo in v letu 23 opravijo 73 vzponov. Vse smo poenostavili do te mere, da morajo udeleženci le ob koncu meseca poslati število vzponov, da na spletni strani PD lahko objavljamo mesečno evidenco vzponov (<https://pdbrezice.si/...72 vzponov>).

*Letošnji cilj je doseglo 14 članov. Rekorder je seveda zopet Alojz Mlakar, ki s svojimi vsakodnevnimi vzponi in občasnimi dodatnimi maratoni doseže cilj že v tretjem mesecu. Močno izstopata tudi Jadranka Štingl in Karmen Brudar, ki sta planinarjenje že vzeli za življenjski stil. A tudi vsi ostali letošnji zmagovalci smo prepričani, da nas je akcija motivirala, da smo hodili več, kot bi sicer. Skupaj smo opravili 1444 vzponov na različne vrhove v Sloveniji in sosednjih državah. Zato vabimo vse, ki potrebujete dodatno motivacijo, še posebej pa torkarje, da si zastavite cilj: **73 vzponov v letu 2023**.*

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2022

SALDO NA TRR 1.1.2022 2.160,21	ODHODKI	
PRIHODKI		1. Plačilo članarine in izkaznic PZS 3.435,04
1. Prihodki od članarin 7.264,40	2. Izobraževanje planinskega kadra 2.570,40
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih Občine Brežice 4.802,17	3. Stroški planinskega taborjenja 6.696,40
3. Prispevki udeležencev družinskega tabora 6.885,00	4. Stroški vodnikov za vodenje izletov 820,12
4. Donacije 1.250,00	5. Kilometrina (udeležba na občnih zborih, sestankih...) 408,66
5. Sponzorska sredstva 2.000,00	6. Najemnina poslovnega prostora 220,00
6. Drugi prihodki 2.612,57	7. Stroški za delovanje društva 1.985,72
7. Prispevki udeležencev tabora OUTSIDER 2.950,00	8. Stroški banke za vodenje računa 196,94
PRIHODKI SKUPAJ29.924,35	9. Telefonija in internet 132,32
		10.Priprava in oblikovanje Planinskih utrinkov 1.629,19
		11.Drugi materialni stroški 2.088,66
		12.Opravljeni prevozi 1.716,83
		13.Nakup opreme 2.784,36
		14.Stroški tabora OUTSIDER 2.950,00
		ODHODKI SKUPAJ	27.634,64
		SALDO NA TRR na dan 31.12.2022	2.289,71

Nevenka Baškovč, finančnica

Jubilantki s predsednikom PZS Jožetom Rovanom in tedaj še predsednikom OKS Bogdanom Gabrovcem

PRIZNANJA PODELJENA V LETU 2022

Planinska zveza Slovenije je 3. decembra 2022 v Slovenski Bistrici na slovesni podelitvi najvišjih priznanj podelila spominski plaketi tudi dvema našima članicama.

PZS podeljuje spominsko plaketo ob življenjskem jubileju 80 let **MILENI JESENKO**

Milena je aktivna članica PD Brežice od leta 1968. V času dvajsetletnega vodenja OŠ je nadgradila planinsko dejavnost z uvedbo šole v naravi in planinske šole. Od leta 2003 ureja in hkrati lektorira društveno glasilo, ki je vsebinsko raznovrstno in bralcem zanimivo. Glasilo je posodabljala in pritegnila odlične ljubiteljske fotografije. Leta 2015 je bila skupaj s Knjižnico Brežice pobudnica vključitve v projekt Alpske konvencije Brati gore. Vsa leta, razen dveh covidnih, sodeluje pri zasnovi, scenariju in neposredni izvedbi tega projekta. En mandat je bila članica Odbora za založništvo in informiranje pri PZS. Odmevni so bili njeni scenariji in režije prireditev ob različnih priložnostih – izpostavljamo obeležje planinskih jubilejev v letu 2005, praznovanje 60-letnice PDB leta 2010 in podelitev najvišjih priznanj PZS v letu 2011 v Brežicah. Milena je zelo predana svojemu delu in si dneva brez ustvarjanja ne zna zamisliti.

PZS podeljuje spominsko plaketo ob življenjskem jubileju 75 let **DANIELI FUX**

Daniela je članica PD od leta 1978. do leta 1988 je bila aktivna v MO, ki ga je nekaj let tudi vodila. Kot mentorica je sodelovala v planinski skupini na OŠ Brežice. Leta 2014 je prevzela druge dolžnosti, tako je bila dva mandata podpredsednica društva. V UO je bila zadolžena za informativno dejavnost in društveno spletno stran, ki jo je več let skrbno urejala. Organizirala in vodila je dve planinski šoli za odrasle, izkazala se je kot organizatorica vedno dobro obiskanih planinskih večerov. Odlično je izpeljala logistiko ob številnih srečanjih s pobratenimi društvi in ob različnih praznovanjih. Danica še vedno planinari, še vedno je članica UO in ponovno podpredsednica PD Brežice.

Planinska zveza Slovenije podeljuje
srebrni častni znak PZS

MIJI NOVAK

*za dolgoletno vodenje društvenih izletov in izletov skupine Navihanci,
za delo v planinskih taborih in skrb za društveni bivak na Velikem Cirkniku.*

Planinska zveza Slovenije podeljuje
bronasti častni znak PZS

MOJCI ŠTERK

*za mentorstvo planinske skupine na OŠ Cerklje ob Krki, uspešno izvedbo 26.
regijskega tekmovanja Mladina in gore ter vodenje Mladinskega odseka pri PD
Brežice.*

Planinska zveza Slovenije podeljuje
bronasti častni znak PZS

ANICI HRIBAR

*za odlične dosežke na številnih orientacijskih tekmovanjih doma in tujini,
dolgoletno vodenje Orientacijskega kluba Brežice in uspešno vodenje Planinskega
društva Brežice že od leta 2017.*

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

Planinska zveza Slovenije podeljuje
pohvalo PZS

MONIKI VOLK

*za vestno opravljanje funkcije tajnice v več mandatih, organizacijo društvenih
planinskih večerov in opravljanje drugih zadolžitev ob
različnih dogodkih v PD Brežice.*

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

Planinska zveza Slovenije podeljuje
pohvalo PZS

IRENI SUŠI

*za večletno članstvo v upravnem odboru društva, organizacijo planinskih večerov
in aktivno sodelovanje pri izvedbi društvenih dogodkov.*

INTERVJU Darinka Suša

Pred več desetletji je prišla iz Puščave pri Mokronogu v Brežice, da bi se izšolala za prodajalko. In se je. Pa tudi spoznala Brežičana, ki je postal njen mož, ona pa sčasoma Brežičanka z »domovinsko pravico«, kot se reče takim, ki se priselimo in ostanemo za zmeraj. Triintrideset let je rada stregla kupce v trgovini z živili z najbolj poštenim odnosom do strank, ki jih ni nikoli predalčkala na bolj in manj pomembne. Vsak je dobil njen nasmeh, prijazno besedo. Ob možu, treh otrocih, gradnji hiše in napornem poklicu ji ni nikoli zmanjkalo energije in nikoli ni tarnala, kako česa ne zmore. Zmogla je in zmore vse tudi danes, ko se je njen vsakdan po dveh prelomnicah – moževi smrti in njeni upokojitvi – spremenil. Ker je tako hotela. Ker si je dala prednost. Ker se ima rada. Tudi o tem sva se pogovarjali na prvi zimski dan leta 2022, ko je bilo nebo sivo in planinski čaj v »Rožci« topel.

Darinka, za pogovor s teboj smo se odločili, ker si v tem letu prevzela pomembno mesto v planinski skupini Torkarji.

Ni čisto tako. Nas je več, ki imamo tako pomembno mesto, kot ti rečeš. Meni so najprej zaupali vodenje blagajne, ko se je po dolgih letih temu odrekla Jožica Srpcič. K blagajniškemu poslu pa se hitro pridruži še vodenje udeležbe na pohodih, obveščanje članov in še kaj. Počasi se kar nabira in nabere in tako »padeš noter«.

Kako se obnese vodenje tako močne skupine planincev seniorjev, če ni enega »vrhovnega šefa«?

Praksa za sedaj kaže, da nam gre kar dobro. V vodstvu sta še naš legendarni Marjan Rovani in Meho Tokič. Sicer pa se glede na sprejeti program sproti dogovorimo, kdo bo »šef« na določenem pohodu, tako nas na primer po kranjski strani vodi Milena Hočevar, po velikodolinskem Miha Škrlec, kadar se podamo v smeri Artič sta glavna Danica in Boris Ožvald, če pa nas zanese kam višje in dlje, zadolžimo najbolj izkušenega planinca, po navadi kar planinskega vodnika.

Še praznujete rojstne dneve?

Še. Štirikrat na leto je to velik torkarski dogodek. Prav tako še vedno organiziramo pustovanje pri Ivku Godlerju na Osredku. Teh prijetnih družabnih dogodkov se torkarji radi udeležimo in vedno v velikem številu. Gostoljubni Ivko nas tudi popelje na Veliki vrh k spomeniku slovenskemu tolarju pa k vetrni harfi na Vetrnik, saj so mu orliški hribi domači.

Kaj pa pove statistika skupine? Vem, da skrbno vodite udeležbo na pohodih in nato nagradite najvztrajnejše.

Statistika je še vedno kolikor se da natančna. Saj veš, da eni zaradi starosti ali bolezni odnehajo med letom, priključijo pa se novi. Število vseh se vrta okoli 60, na pohodih se nas v poprečju zbere po 28, na družabnih dogodkih dosti več, tudi do 50. Tudi letos bomo na zadnjem pohodu v letu 2022 proglasili in nagradili najbolj vztrajne hodce.

Praviš, da imaš sebe rada. Kaj hočeš s tem povedati?

Prav to, kar sem rekla. Izhajam iz tega, da mora človek najprej poskrbeti zase, za svoje zadovoljstvo, potem bo to lahko delil tudi drugim. Recimo jaz svojim sedmim vnukom. Zelo jih imam rada, veliko so pri meni, a svojega življenja jim ne podrejam. Prvi dve tretjini življenja sem posvetila družini in službi, v tretji imam prioriteto jaz. Takemu stališču ne bodo pritrdile ženske, ki stavijo na skrbno urejeno hišo, v piko obdelan vrt, popolno žrtvovanje obveznostim do svojih otrok, vnukov ...

In ti si na visoko mesto svojih prioritet postavila prav planinstvo. Kdaj si začela planinariti?

Začetki mojega planinarjenja segajo k torkarjem, pri njih sem spoznala in začutila, kako lepo je v dobri družbi s hojo skrbeti za svoje zdravje in dobro počutje. Ker sem družaben človek in vesele narave, mi je oboje pomembno. Članica PD sem od leta 2012, Uršlja gora pa je moj prvi planinski podvig. Kmalu za njo pa že Triglav. Točen datum tega vzpona je vtisnjen v spominu: 23. september 2012. Z Marjanom Rovanom se nas je deset podalo nanj. Neizmerno ponosna sem bila, da mi je uspelo priti na vrh. Kasneje sem Triglav osvojila še enkrat. Vesela sem bila tudi drugih visokih vrhov – Grintovca, Raduhe, Krna ... Z Mileno Hočevar sva se pridružili še članom laškega vseslovenskega gibanja »Gremo v hribe«. Z njimi delamo Zlatorogovo transverzalo po slovenskem sredogorju. Vsako leto vključuje šest izletov in skupen zaključek, običajno v Planici. Tako imam planinske prijatelje po celi Sloveniji.

Kaj pa Šentvid?

Še vedno, a manj kot včasih. Bil mi je in je še hribček za nabiranje kondicije. Včasih sem bila skoraj vsak dan na njem. Eno leto sem se vpisala v knjigo kar 335-krat! Preden sem šla prvič na Triglav, sem bila vsak dan na njem.

Vetrna harfa / Foto Občina Kozje

Na drugi najvišji vrh Vetrnika, na nadmorsko višino 709 metrov, vabi zvok vetra, ujetega med strune vetrne harfe, ki jo je postavila Občina Kozje. Vetrna harfa simbolizira dlani, ki objemajo kozjansko jabolko, izdelal jo je glasbenik in raziskovalec zvoka Primož Oberžan. (Foto Občina Kozje)

Po upokojitvi so te pritegnila tudi potovanja.

Res je. Začela sem s sevniškimi planinci. Vinko Šeško nas je vodil na Sicilijo, Poljsko. Potovala pa sem tudi s turističnimi agencijami. Včasih se mi je pridružila prijateljica Milena, ni pa mi nič neprijetno, če grem na pot sama. V bistvu nisem sama, saj sem vedno v skupini popotnikov. Rada se spomnim Madeire, Azurne obale, Norveške, Egipta, lepot sosednje Avstrije ... V Oslu sem bila v stavbi, v kateri podeljujejo Nobelove nagrade. *Kakšno doživetje!* Zelo rada bi šla na Islandijo. Želja je veliko. Bomo videli, kako se bo svet sukal, kakšne bodo denarne in druge možnosti.

Kaj bova rekli za konec?

Da sem vesela, ker sem planinka. Da mi je planinstvo odprlo prelep svet in spoznanja, kaj je vrednost življenja v zrelejših letih. Rada imam naše torkarje, te vesele, družabne ljudi, ki oddajajo pozitivno energijo in jih nič ne ustavi. Torek je naš, četudi dežuje ali je mraz, kot pravi naša himna, s katero zaključimo vsak pohod:

»... vsak torek se podamo v gore,
pa naj bo dež al' toplo sončece.
Vsi torkarji korajžni smo ljudje,
prehodimo vse hribe in gore.
Čeprav nam hitro dihati ne da,
smo vedno zbrana dobra družba vsa ...«

Ponos na vrhu

Kako dolgo bo še vztrajal ta norveški ledenik?
Vse foto Darinka Suša

Milena Jesenko,
Irena Mušič Habjan in
Vladimir Habjan

BREŽIŠKI PLANINCI IN KNJIŽNIČARJI GOSTILI NAVEZO MUŠIČ – HABJAN

Mateja Kus, Knjižnica Brežice

Minuli četrtek, 8. decembra 2022, smo brežiški planinci in knjižničarji znova uresničili pobudo Ministrstva za okolje in prostor, koordinatorja izvajanja Alpske konvencije v Sloveniji, in Planinske zveze Slovenije, naj ob mednarodnem dnevu gora širimo bogato jezikovno in literarno pestrost alpskega loka.

Mednarodni Festival Brati gore je letos potekal že osmič zapovrstjo, v Brežicah pa smo ga sooblikovali šestič. V minulih dveh letih dogodkov v živo nismo gostili, a smo gore in z njimi povezano branje ter ustvarjanje kljub temu prijetno obeležili. Javnost smo nagovorili s tematskimi knjižnimi razstavami in drugimi spletnimi objavami. Med njimi tudi o Planinskem vestniku – najstarejši še izhajajoči slovenski reviji, ki je hkrati bogat arhiv slovenskega planinstva.

Pogovorno omizje ob poklonu 127-letnemu Planinskemu vestniku, 1300 izdanim številkam in več kot dvema desetletjema njegovega urejanja pod taktirko aktualnega odgovornega urednika so sestavljali **Vladimir Habjan**, dr. **Irena Mušič Habjan** in **Milena Jesenko**, ki je usmerjala pogovor.

Vladimir Habjan je izkušen gornik, alpinist in gorski

Naveza Mušič – Habjan

Toliko se nas je zbralo

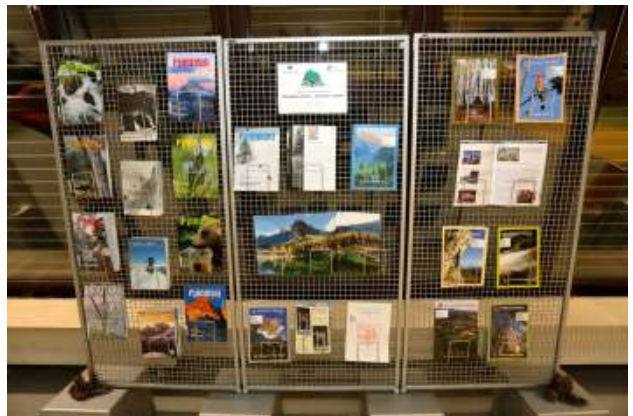
reševalec, ljubitelj manj znanega gorskega sveta in brezpotij. Z gorami povezan ne le na terenu, pač pa tudi prek besede in fotografije. Odgovorni urednik Planinskega vestnika, ki se je z novinarstvom spogledoval že kot osnovnošolec. Sociolog po izobrazbi je tudi avtor več planinskih vodnikov in drugih literarnih del, v katerih je ubesedil številna planinska doživetja. Mnoga med njimi tudi s svojo gorniško in življenjsko sopotnico, katero je najprej peljal na Oltar, kasneje še pred oltar in sliši na ime Irena Mušič Habjan. Doktorica kemijskih znanosti, alpinistka, (prva) gorska reševalka z izpitom Društva gorske reševalne službe Kamnik, članica uredniškega odbora Planinskega vestnika. Publicistka, ki o gorniški navezi Mušič Habjan pravi, da se redko zgodi, da bi bil eden v gorah in drugi doma. In brez dvoma gostja, za katero slogan letošnjega mednarodnega dne gora, tj. ženske premikajo gore, še kako drži.

Zanimiv in nadvse prijeten pogovor je z branjem odlomkov iz Habjanove knjige Tipanje v neznanem pospremil **Mitja Baškovič**. Druženju v pozdrav in s povabilom k ogledu razstave planinske periodike, tj. Planinskih vestnikov in Planinskih utrinkov, pa je spregovorila **Anica Hribar**, predsednica Planinskega društva Brežice.

V knjižnični dvorani so se ta večer prepletali povezanost, prijateljstvo, spoštovanje med gostoma in njuno spoštovanje gora. To je odlično ubesedeno tudi v uvodu v že omenjeno leposlovno delo, ko avtor pravi: *»V gorah ne iščem dosežkov, pač pa doživetja. Prijateljstvo. Zaupanje. Ljubezen – do gora, narave, sopotnikov, življenja ... Ko stopiš na vrh, za katerega si se moral zares potruditi, začutiš življenje. Srečo. So čarobni sončni vzhodi in zahodi, čudovite barve, silne igre oblakov, veter, da se komaj še držiš na nogah, je narava, ki presunja. Takrat zares živiš. Živiš z gorami.«*

Mitja Baškovič bere odlomek iz Tipanja v neznanem

Del priložnostne razstave planinske literature

Mateja Kus vsa leta sooblikuje in vodi dogodek.

Predsednica PDB Nuša Hribar nagovarja udeležence.

Vse foto Knjižnica Brežice

NARAVOVARSTVENI utrinki

UJME V NAŠIH GOZDOVIH

Mojca Bogovič

Ujme so naravne nesreče. Ekstremni naravni pojavi v prostoru običajno povzročijo veliko škodo, v gozdovih pa tudi dolgoročne posledice. Povzročitelj je lahko biotski ali abiotski. Običajno so abiotski dejavniki vremenski pojavi, ki jim velikokrat kot posledica sledijo biotski – na primer prenamnožitev podlubnikov ali razrast gliv na poškodovanih iglicah ali listih. V naših gozdovih so ujme stalnica. V zadnjih petdesetih letih so se izmenjavali žledolomi, snegolomi, vetrolomi, požari. Vendar pa ugotavljamo, da so ti pojavi vse bolj pogosti, vedno večjih razsežnosti in s hujšimi posledicami.

Zagotovo sta Slovenijo v zadnjem obdobju najbolj zaznamovala katastrofalni žled v letu 2014 in požar na Krasu sredi poletja 2022. Taki ujmi sta gozdovom v Posavju prizanesli, smo pa na brežiškem gozdno-gospodarskem območju minulo leto zabeležili deseto obletnico katastrofalnega snegoloma. Moker sneg je

konec oktobra 2012 padal na še vedno olistano drevje. Takrat je bilo v enem dnevu polomljenega in podrtega drevja za celoletni možni posek. To je bila tudi največja ujma v naših gozdovih, ki se je spominjamo sedanje generacije. Tudi v starejših zapisih polomije tolikšnega obsega ne zasledimo. Po desetih letih smo ugotovili, da so nekateri najbolj prizadeti predeli gozdov na dobri poti naravne obnove, na nekaterih lokacijah pa smo sanacijo pospešili s sajenjem.

Večje ujme v naših gozdovih so bile še naslednje: žled v letih 1980 in 1985, sneg/žled 1995/1996, suša v letu 2003 in v naslednjih dveh letih prenamnožitev podlubnikov, močan veter na Bohorju 2008, snegolom 2012, vetrolom med Radečami in Loko 2020, vetrolom v oklici Mokronoga 2022. V zadnjih letih so vse pogostejši izredno močni lokalni vetrovi. Ujme v gozdovih povzročijo veliko škodo, tako finančno kot ekološko. Les je močno razvrednoten ali

pa celo uničen, kadar so debla prelomljena. V primeru ne dovolj hitrega pospravlja iz gozda poškodovan les napadejo glive modrivke, iglavce pa tudi podlubniki. Lastniki gozda lahko ostanejo brez prihodka iz gozda za več desetletij. To je povsem neprimerljivo s škodami v kmetijstvu, kjer suša ali toča uničita enoletni pridelek. Na večjih strnjениh površinah, ki ostanejo brez drevesnega pokrova, je povečana nevarnost erozije in možnost razrasti invazivnih tujerodnih vrst.

Takoj po ujmi večjih razsežnosti so pričakovanja javnosti velika, novinarji pa na lovu za najbolj atraktivnimi, dramatičnimi posnetki in informacijami. Vsi skupaj bi se morali v takih trenutkih zavedati, da bodo podrta drevesa počakala, in najprej pomisliti na varnost. Dokaj hitro je potrebno izdelati sanacijski načrt, s katerim je določen obseg ujme ter način sanacije poškodovanih gozdov. Razumljivo je tudi, da bi radi vsi pomagali – z donacijami za sadike, s sajenjem sadik ... Takšne akcije so dobronamerne in dobrodošle. Ampak: ali si morda ne želimo s tem kupiti odpustka za tiste bencinske hlape, ki jih velikokrat nepotrebno spuščamo v zrak?

Stari gaber je padel. / Foto Mojca Bogovič

Gozd za obnovo potrebuje mir in čas, veliko časa. To prav dobro opiše avtor v kulturni knjigi Razvejenje, kjer zapiše:

Najboljši in najlažji način, kako pripravimo gozd, da se vrne na katerokoli posekano zemljišče, je, da ne storimo ničesar – popolnoma ničesar, in za to je potrebno manj časa, kot bi si morda mislili.

(Richard Powers: Razvejenje, 2022)

Snegolom / Foto Mojca Bogovič

Krka / Foto Barbara Kink

REKA KRKA

Barbara Kink, Zavod RS za varstvo narave, OE NM

Med planinskimi potepanji, predvsem po Gorjancih, nam pozornost lahko ukrade reka Krka, ki se lenobno vije med kmetijskimi površinami ob svojem vznožju.

Je osrednji dolenski vodotok in s 94 kilometri ena daljših slovenskih rek. V zgornjem toku je prava kraška reka, saj dobiva skoraj vso vodo iz kraških izvirov. Dolvodno se rečna mreža gosto razveja in ustvarja pomembna mokrišča jugovzhodne Slovenije. V srednjem toku, od Soteske do Kronovega, prejme prve nadzemne pritoke in ohranja značaj reke s strmimi bregovi. Spodnji tok označuje upočasnjen tok po ravninah krške ravnine s široko poplavno ravnico.

Krka je edina reka v Sloveniji, na kateri se iz vode, nasičene z raztopljenim apnencem, pod posebnimi pogoji izloča lehnjak. V zgornjem toku prevladujejo lehnjakove pregrade v obliki nižjih stopenj, za okolico Otočca in Kostanjevice pa so značilni podvodni pragovi. Nekdaj so ob reki delovali številni mlini in žage, danes pa je vse bolj namenjena turističnim in rekreativnim dejavnostim.

Krka je hidrološko izredno muhasta in nepredvidljiva reka z velikim sezonskim nihanjem vodnih količin. Po podatkih vodomerne postaje Podbočje srednji letni pretok znaša okoli $55 \text{ m}^3/\text{s}$. V sušnih poletnih mesecih lahko pade na manj kot $10 \text{ m}^3/\text{s}$, visoke jesenske vode narastejo tudi prek $350 \text{ m}^3/\text{s}$. Iz podatkov je razviden upadajoč trend srednjih najnižjih letnih pretokov, kar kaže na to, da se letna količina vode zmanjšuje. Problematici so nizki poletni vodostaji, obremenjeni z organskimi snovmi, ki spodbujajo cvetenje. Dodatno skrb povzroča naraščanje srednjih letnih temperatur vode, ki se je po letu 1950 dvignila za okoli $1,5^\circ\text{C}$.

Ohranjen rečni ekosistem z dokaj naravno strukturo brežin in značilno obrežno zarastjo predstavlja hrbtenico dolenske narave. Hidrološke, geomorfološke in zoološke vsebine jo opredeljujejo kot

naravno vrednoto državnega pomena, evropsko ogrožene živali pa kot območje Natura 2000.

Živi svet reke označuje velika vrstna pestrost mehkužcev, vodnih žuželk, rib, vodnih ptic in sesalcev. Reka Krka je med najbogatejšimi rekami v Sloveniji po pestrosti ribjih vrst. V njej živi več kot 40 domorodnih vrst rib in ena vrsta piškurja. Krka z obrežji je pester habitat vodnih ptic. Poleg pogoste rase mlakarice, laboda grbca in sive čaplje so z naravovarstvenega vidika pomembne prezimujoče populacije malega ponirka in zelenonoge tukalice; spodnji tok Krke pa se ponaša z največjo gnezditveno gostoto vodomca (*Alcedo atthis*) v Sloveniji. Od pomembnejših vrst izpostavljam še školjko navadni škrdček, raka navadnega koščaka, v zadnjem času pa tudi vidro in bobra, ki s svojimi ekosistemskimi storitvami izboljšuje stanje ekosistema.

Ugotavljamo, da je rečni ekosistem v zadnjem obdobju kljub dobremu stanju uradnih monitoringov na velikih preizkušnjah, ki jih prinašajo različni antropogeni pritiski in hitre klimatske spremembe. Skrbi nas predvsem slabšanje hidroloških razmer, dvig temperature rečne vode, organska obremenjenost vode, upad populacij ključnih vodnih vrst na čelu z ribami ter slabi podatki o stanju vodne biodiverzitete. Zmanjšanje rečnih pretokov in pojav hidroloških suš lahko vplivata na zalogo vode v podtalnici, posledično pa na vodooskrbo, kmetijsko rabo, hidroenergetsko dejavnost, še najbolj pa na živi svet vodnih ekosistemov.

Da bo reka Krka še naprej ostala ena bolj prepoznavnih slovenskih rek, dolenski simbol in svojevrstna hrbtenica živega sveta dolenske narave, ji bomo morali v prihodnjem obdobju pomagati kljubovati vsem pritiskom.

Rešena / Foto Dušan Klenovšek

Revica / Foto Laura Rueh

POSTOVKE

Laura Rueh

Pri nas doma smo veliki ljubitelji živali in narave nasploh. Po dvorišču caplja nekaj parov tačk in ko te izginejo za vogalom, se že prične ptičja svatba. Vsak letni čas prinese stare in nove obiskovalce. Še posebno lepo je, ko se vrnejo ptice selivke. Kot bi se vrnilo novo upanje. *Ljube ptice, srečno pot! Vrnite se!*

Sredi letošnjega maja je bilo, ko smo v kotu pri stavbi sodišča našli onemoglega ptičjega mladiča. Puhasto kepico, veliko za dlan. Spominjala je na sovo. Kaj pa zdaj? Kam z njo? Po »strokovnem« pregledu sem ugotovila, da ima poškodovano nogico in perutnico. Klicala sem na Društvo za opazovanje ptic. Sredi vročega opoldneva se ni javil nihče. Seveda, prostovoljci so tudi v službah. Potem pa sem se spomnila na Dušana, profesorja Klenovška, izjemnega poznavalca narave, tudi našega planinskega sodelavca, ki nam je pripravil že marsikatero nepozabno predavanje o rastlinah in živalih v našem okolju. Takoj se je odzval. Naša puhasta najdba je bila postovka, najmanjša ujeta iz družine sokolov. Hranili smo jo s surovim mesom in hitro je napredovala. Po dogovoru z Dušanom smo se povezali z Ambulanto za male, divje in eksotične živali in azil Golob, edinim zavetiščem za divje živali pri nas na Muti na Koroškem.

Po »all inclusive« počitnicah je bil naš Puhec pripravljen na odhod. Istočasno smo izvedeli, da je družina Šumlaj našla še dve postovki. Na Muti je pernato ekspedicijo sprejel dr. Golob in zagotovil, da bodo postovke čez tri mesece pripravljene na samostojno življenje.

Poletje se je hitro nagnilo v drugo polovico, ko so poklicali z Mute. Ptice so bile nemirne, želele so raztegniti peruti in odleteti. Starša sta se zopet odpeljala na Koroško po zdaj že skoraj odrasle tri postovke. Še danes mi je žal, da sem bila tiste dni na dopustu in sem to doživela le po pripovedovanju, polnem navdušenja. Pri nas doma so se odločili, da je

potrebno tak dogodek primerno ovekovečiti. Torej so prišli sosede in prijatelji. Dušan je na terasi odprl škatlo. Ptice so zaprhutale v svobodo. *Zbogom, ljube ptice! Naj bo nebo vaše! Letite svobodno!*

Postovke boste prepoznali po pogostem lebdenju, ko oprezajo za plenom. Večinoma se hranijo z glodalci in žuželkami. Njihovo okolje je odprta pokrajina, obrobje gozdov in tudi mesta. V Brežicah že od nekdanj gnezddijo na sodišču, pravi moj oče, ki jih je opazoval še kot otrok. Ko sem komu pripovedovala o tem dogodku, sem naletela celo na posmeh. Saj so samo nepomembne ptice ... A nekaterim nam je mar! Narava in njeni prebivalci so nekaj najbolj dragocenega, kar imamo in bomo pustili za sabo. Me je pa strah! Takšnih ljudi, ki jim ni mar in jih, žal, tudi ni malo. Ki v drevesih in rekah vidijo samo dobiček. Ki v živalih vidijo samo drago plačano trofejo.

Zato iskrena hvala prof. Dušanu Klenovšku in dr. Golobu za njuno delovanje. Svet delajo boljši in prijaznejši za vse. Če boste hodili mimo brežiškega sodišča, pa le pogledjte navzgor. Morda boste imeli srečo in opazili ptice, ki lebdijo. To so naše postovke.

Gnezdilni otoki na zajezeni Savi / Vse foto Branko Brečko

NAŠE BREŽIŠKO MORJE

Branko Brečko

Ob zasnovi HE Brežice je potekala živahna razprava na številnih sestankih, predstavitev, bile so polemike v medijih, bili so argumenti ZA s strani investorjev in PROTI s strani naravovarstvenikov in drugih predstavnikov civilne družbe. Kdo je bil uspešnejši, je videti. Na našo Vrbino, dom bogate flore in favne ob Savi v preteklosti, tudi mene vežejo lepi spomini, a vsi moramo priznati: hidroelektrarna je tu in daje Brežičanom veliko dobrega.

Veliko pretočno jezero je dobilo ime, postalo je »brežiško morje«. Prostrana površina vode in nasipi ponujajo, česar do sedaj nismo imeli, vsaj v naši bližini ne. Res je, da mnogi pogrešamo gramoznice, ki so bile dom vrbinskemu živalskemu svetu, vendar tudi jezero prinaša za živali nove možnosti, predvsem za njihovo množičnost in raznolikost v različnih letnih časih. Vodna površina in nasipi ob njej so postali za marsikoga zanimiv rekreativni prostor. Po nasipih se sprehaja in teče živahna mladina, starejši nabirajo

Labodka v gnezdu na zajezeni Savi

novih moči s krajšimi sprehodi, ribiči prirejajo tekmovanja, ob primernih vremenskih pogojih športniki veslajo, kajtajo in surfajo, vsi pa hodimo občudovat neverjetne sončne zahode. Žareče nebo se odpira nad »morjem vode«, enkrat s čudovitimi vložki nebesne modrine, drugič okrašeno s številnimi oblaki, tretjič spet kot žareča krušna peč.

🍷 | *Jezero je, izrabimo njegove lepote!* | 🍷

Kormorani in galebi na rečni zavesi

Kormorani in rečni galeb na splavu

BOHOR MALO DRUGAČE

Olga Kržan

V nedeljo, 10. aprila 2022, smo v okviru odseka za varstvo gorske narave izvedli izlet »Bohor malo drugače«. Zato je poskrbelo že vreme s spomladansko pošiljko snega. Sneg je v glavnem prekril vse rožice, zato smo se posvetili gozdu in drevesom. Seznanili smo se z zgodovino gozdarjenja v bohorskih gozdovih in načinom gospodarjenja danes. Opazovali smo botanične razlike med jelko in smreko ter osvojili Debeli vrh. Po gozdnih vlakah smo prišli na severno pobočje Bohorja, ki nam je ponudilo čudovite razglede

po Kozjanskem pa vse do Uršlje gore in Savinjskih Alp. Po »adomus« cesti (krajevno ime) smo se vrnili na Brest ter osvojili še travnati vrh Oslice (850 m), kjer smo si privoščili odlično malico z domačim kruhom in čemažem ter jetrnim nadevom. Z nami je bila Mojca Bogovič, univ. dipl. inž. gozd.

KRAJINSKI PARK LAHINJA

Tončka Tokić

Izleta v Krajinski park Lahinja, ki smo ga izvedli 2. oktobra 2022, se je udeležilo 13 članov PD Brežice, na izhodišču poti pa so se nam pridružili še trije člani PD Črnomelj, ki so bili ta dan naši vodniki. Pot nas je vodila čez Gorjance, mimo Črnomlja proti Vinici, nato skozi Kanižarico do Pustega Gradca, kjer je bilo izhodišče naše poti.

Krajinski park Lahinja se nahaja jugovzhodno od Dragatuša, na območju vasi Veliki Nerajec, Pusti Gradec, Mala Lahinja in Belčji Vrh. Prvih 7 km od izvira Lahinje je varovanih in razglašanih kot območje Krajinskega parka Lahinja.

V Pustem Gradcu smo si na okljuku reke Lahinje ogledali ohranjeno neposeljeno prazgodovinsko naselje. Na vrhu rečnega polotoka je zanimiva cerkev Vseh svetnikov. Je primer sakralne arhitekture z značilnim motivom za Primorje – zvonik z odprtimi linami, ki mu pravijo zvonik na preslico. Pod masivno skalo, ki označuje lokacijo srednjeveškega gradu, smo

si ogledali še danes delujoči Klepčev mlin in žago iz leta 1638. Ob zaključku predstavitve smo bili deležni še ogleda na tem področju najdenih arheoloških predmetov, med katerimi je tudi pravi zlatnik kralja Matjaža.

Pot ob reki Lahinji, med polji in travniki, posejanimi z vrtačami, steljniki, po gozdu, poraščenem z belo brezo in brinom smo prišli do vasice Belčji Vrh, pod vasjo smo se ustavili ob studencu Zajm. Tu je eden glavnih izvirov Lahinje. Na samem območju lahinjskih lugov se nahaja še več manjših izvirov in kraških pojavov.

Vračali smo se po urejeni poti skozi mokrišča, se ustavili pri opazovalnici ptic, se seznanili z vrstami, ki tu živijo, in se vrnili v Pusti Gradec.

Lahinja / Foto Meho Tokić

UTRINKI s planinskih poti

PLANINSKI TABOR OUTSIDER 4 KK-KR – S KRKE NA KRK

Alenka Špan

Planinsko društvo Brežice in Planinsko društvo Videm Krško sta med 25. julijem in 3. avgustom 2022 že četrtoč uspešno organizirala mladinski pustolovsko-športni tabor. Tokratna izvedba se je v mnogočem razlikovala od prejšnjih treh, najbolj v tem, da je bil letošnji tabor premične narave. Glavna odlika letošnjega tabora je bila brezhibnost vodenja in sodelovanja vseh, ki so skrbeli za mlade udeležence. Vodji tabora Mateju Mlakarju, vodniku PD Brežice, so pri načrtovanju in izvedbi pomagali Alenka Špan, članica Mladinskega odseka PD Videm Krško, Gašper Letnar, član PD Videm Krško in kandidat za novega vodnika krškega planinskega društva, ter Jože in Majda Piltaver, člana PD Brežice, ki sta vzorno skrbeli za vso logistiko spremljevalnega in oskrbnega vozila. Kot pomočnik se je odlično izkazal Matic Plevanič, skavt in Mepi udeleženec na zlati stopnji na krški srednji šoli.

Tabor Outsider 4 je tabor Nacionalnega urada Mepi, zato se ga vsako leto udeležijo mladi iz vse Slovenije, ki v okviru tabora opravljajo *Mepi odprave* ali *projekt Neznani prijatelj*. Skupno število udeležencev je bilo na začetku 27, na cilju na Krškem mostu (hrv. Krčki most) se je izjemnosti podviga veselilo 22 outsiderjev; nekaj jih je predčasno zapustilo tabor zaradi načrtovanega dopustovanja s starši, nekaj pa zaradi boleznih in slabega počutja.

Tabor se je pričel na vroč julijski ponedeljek z zborom udeležencev v Velikem Podlogu, od koder je etapa prvega dne vodila v Krakovski gozd, ki je ponudil precej klavrno sliko ranjenega gozda, udeleženci pa so komarjem in ostalemu mrčesu darovali prve kaplje

krvi. Obvezni postanek v Kostanjevici je ponudil osvežitev v Krki, odvila se je tudi prva tekma v odbojki na mivki, vzpon na Štembuh po zahtevni in lahki poti pa je poskrbel za hitrejši vdih in silno potenje v vročem julijskem popoldnevu. Hitrejša skupina fantov je za vse ostale udeležence pripravila okusno roštiljado; vse obroke so si udeleženci vsak dan tabora pripravljali sami, prav tako je bila vsakodnevna naloga postavljanje in pospravljanje šotorov. Taborno kuhinjo je zgleđno vodil Gašper Letnar, šotorsko tehniko pa je z dnevnim ocenjevanjem uril Matic Plevanič. Prve tri dni tabora sta bili na Mepi kvalifikacijski odpravi tudi dve skupini Mepi Krško: bronasta skupina *Naveza* in srebrna skupina *Posavski deževniki*, ki sta se na dnevne cilje povzpeli po svojih poteh in si z ostalimi delili samo taborni prostor.

Na začetku druge skoraj sedemindvajset kilometrov dolge etape so si udeleženci na vrh nahrbtnika spakirali pelerine, saj se je obetalo deževje, a je prvi del poti do Trdinovega vrha minil v prijetno oblačnem vremenu. Udeleženci so se čudili dodatnim vzponom in spustom ter se sladkali z malinami, ki so se ponujale ob poti. Malo pod Trdinovim vrhom je vse skupine ujela nevihta, vedrilo se je pri Koči na Gospodični. Da je bila le-ta zaprta, ni bilo prav nič moteče, saj je bilo potrebno predvsem natočiti vodo in se malce osušiti. Preostanek dnevne poti je minil v lagodnem spustu do Vahte, kjer so si uredili nov tabor in si od oskrbnikov prislužili slasten domač jabolčni sok, zvečer pa je bil še čas za nogometno tekmo med dekleti in fanti (6 : 10). Tretja etapa v skupni dolžini 21 km je vodila od Vahte do Planine pod Mirno goro, večina poti je markiranih. Ta dan so se udeleženci prvič sprijeli s pohaj

kovanjem po brezpotjih. Po ureditvi tabora pri domu gozdarjev na Planini so outsiderji najbližji sosedi gospe Mimi zložili 10 kubičnih metrov drv, se razdelili v skupine z zvonečimi imeni ter izžrebali skritega prijatelja za preostanek tabora. Noč je minila mirno, občasno je kakšen šotor iz zaslužnega spanca prebudilo mlaskanje mlade kobile, ki je med šotori mirno mulila mehko travo.

Četrta etapa je v opisu obljubljala orientacijo v gozdni divjini. Ob koncu dneva se je na Dejanovi kmetiji nad Predgradom izmerilo malce več kot 24 km. Tabor so postavili na obrobju mogočne kmetije nad dolino Kolpe, z novim udarniškim delom pa si prislužili nekaj litrov slastnega ledenega čaja iz zelišč z livad nad reko, partija odigranega roverčka pa je poskrbela za adrenalinske trenutke.

V zgodnjih jutranjih urah naslednjega dne je Gašper skupaj z najbolj budnimi (ali naspanimi) mladimi s teleskopom odkrival skrivnosti čarobnega zvezdnega neba nad Kolpo. Ob zajtrku je pogovor tekkel tudi o zavijanju volčjega tropa, ki je sredi noči vznemirilo skupino psov čuvajev na kmetiji.

Etapa petega dne je obljubljala zgolj šest kilometrov, verjetno je nazadnje vseeno bil kakšen več, se je pa pot že navsezgodaj postavila navpik, saj so se outsiderji za dobro jutro povzpeli na Kozice, izjemen 734 m visok razglednik nad dolino Kolpe. Spust po potki, ki je mehko valovila med zelenjem in vitkimi drevesi, je minil v pričakovanju naslednje obljubljene aktivnosti – spusta po Kolpi. Outsiderji so si skupaj z vodniki privoščili 8,5 km dolg spust. Zaradi nizke gladine vode ni bil ravno adrenalinski, zato so si ga popestrili s tekmo v veslanju, skoki v vodo, plavanjem in prešernim petjem, po počitku in večerji v kampu Konda pa po skupinah sodelovali v delavnici učenja planinskih vozlov in se tako pripravili na tekmovanja v

vozlanju v naslednjih dneh.

V kolesarskem žargonu bi šesto etapo imenovali ravninska. Vročino asfalta je ohladil dež, večino 22 km dolge poti se je hodilo v pelerinah, so pa hojo po asfaltu popestrili etapni izzivi – pozvanjanje v cerkvi na bližnjem gričku, skok v tolmun pritoka Kolpe, raziskovanje jame Bilba. Vrhunec dnevnega pohoda je bil vzpon na grad Kostel, kjer si je bilo mogoče ponovno privoščiti čaj s kmetije nad Predgradom. S svojim skopiškim šarmom je Matic Plevanič prijazno vodičko očaral do te mere, da je skupino povabila na brezplačen ogled filma o zgodovini gradu Kostel. Po izjemno prijetni poti po živalskih stečinah so se namestili na piknik prostoru pod vasjo Fara, ob katerem so delavci mrzlično pripravljali prizorišče za bližajoči se Dragon fest: za outsiderje je bilo najbolj prirodno dejstvo, da so že postavili kemične veceje. Zvečer se je prvič pelo ob tabornem ognju, za vedno bo v spominu vseh ostala punk izvedba Mačka Murija, tekmovalo se je v znanju vozlov in reševanju sudokujev.

Pred naslednjo etapo so najprej preverili, ali so v nahrbtniku osebni dokumenti. Outsiderji so na zadnji julijski dan prečkali mejo med Slovenijo in Hrvaško, pred tem pa se pomerili v Dixi izzivu; naj razkrijemo, da je zmagovalca odkril šele fotofiniš. O etapi na

Delnice so se udeleženci ves čas pogovarjali s strahospoštovanjem, saj je obljubljala 27 km in 1000 m vzpona. Izkazalo se je, da je vzpon do Delnic potekal po zložno vzpenjajoči se označeni poti, vmesni vložki samostojnega vodenja in pobegov najhitrejših se niso izkazali za najbolj posrečene, nazadnje so na bolj utrjeno pot po azimutu najhitreje prispeli vodniki. V parku v Delnicah je bil čas za malico ter za delo z zemljevidi in kompasi. Od Delnic do Lokvarskega jezera je vsaka skupina na zemljevide zarisala svojo pot, po navodilih vodje tabora so vodili vsak svoj odsek ter se vmes pomerili še v drugih orientacijskih izzivih in zankah. Po samo enem izjemno kakovostnem izgubljanju je pot vse izgubljene in najdene skupine vodila do kampa tik pod jezom Lokvarskega jezera. Po obveznem kopanju in plavanju na drugo stran jezera in nazaj ter po večerni tekmi v odbojki je tabor kaj hitro utonil v zaslužen spanec pod jasnimi in prečudovitimi nočnim nebom v objemu gostega smrekovega gozda.

Na prvi avgustovski dan se je obetal dan počitka – etapa do Fužinskega jezera je dokaj kratka (7,5 km), so se pa zaradi danosti lokacije ob Lokvarskem jezeru pred odhodom obetale tradicionalne Outsider olimpijske igre. Ekipa Outsider jih izvede vsako leto, igre so prilagojene lokaciji, vedno so nove in vsako leto z bolj originalnimi pravili igranja in zmagovanja. Letos so tekmovali v metanju frizbija, polenometu, polenonosu, odbojki 3 na 3 do 3, outsider vertikalni in vodnem krogu. Zmagovalki letošnjih Outsider olimpijskih iger sta bili ekipi *Shojeni šuhi* in *Urh je žaba*. Po lahkem okrepčilu so skupine s pomočjo zemljevidov ponovno same poiskale pot do Fužinskega jezera, vmesni postanek v kavbojski vasi

Roswell ob poti je poskrbel za nove outsider dejavnosti, preizkusile so se vislice, krste, streljalo se je s fračo. Tabor so si uredili v skavtskem centru *Rakov jarek* (hrv. Rakov jarak) med obema jezeroma v bližini Fužin ter ponovno zakurili mogočen taborni ogenj.

Pred zadnjo pravo pohodno etapo je bil najhujši strah vseh udeležencev, da bo premočno pripekalo sonce, izkazalo pa se je, da je bil največji izziv vzpon nad Fužine, ki ga je outsiderka Kaja v slikovitem zgornje-savinjskem narečju opisala takole: »*Pot ni bla douga, je bla pa naporna, na najhujšmu delu smo pou ure švicla u hrib pa nardil 200+ višinca – u tak breg še u življenj nism rila.*« Morda ni odveč na tem mestu zapisati, da so outsiderji traso KR – KR premagovali s (pre)polnimi nahrbtniki. Skupine so ponovno tekmovali v vodenju z zemljevidi, odrezale so se odlično in kmalu se je z roba vzpetine nad Križiščem odprl pogled na končni cilj – Krški most. Spust do mostu v vročinski kotel ob morju je zahteval veliko energije in moči, je pa bilo zato na cilju na koncu mostu na otoku Krk veselje toliko večje in osvežitev s pregrešno dragimi lubenicami toliko bolj slastna, cena pa po vsem vložnem trudu zanemarljiva. Zgodil se je trenutek, ko relativno postane absolutno.

Zadnji tabor so si outsiderji uredili na čarobnem ranču konjev *Moj prijatelj* v bližini Njivic. Po ribji roštiljadi so se odpravili na zaslužen kopanje, ki so si ga privoščili tudi naslednje dopoldne. Po svečani razglasitvi zmagovalcev vseh tekmovalij in iger v Outsiderju 4 (zmagala je ekipa *Mesne jagode*) so se s panoramskim avtobusom odpravili na pot proti domu, ki je minila hitreje kot je bilo načrtovano. Slovo je bilo težko, vtisi močni, padle so obljube, da se snidejo ob letu osorej.

Tabor Outsider 4 obeh posavskih planinskih društev je v desetih dneh ustvaril medgeneracijsko skupnost. Prav gotovo to ni bilo samo premagovanje razdalje od Krke do Krka, ampak mogočna lekcija solidarnosti, (samo)omejevanja ter trajnostnega bivanja. Outsiderji so dneve preživljali brez dražljajev mobilnikov, kar je doprineslo k ustvarjanju zdrave in močne skupnostne dinamike, pot je postregla z nepričakovanimi zakladi narave in s prijaznimi ljudmi, ki so jih ob poti pozdravljali z iskrenim

občudovanjem, jim nazdravljali in želeli srečno pot na morje. Zahvala gre predsednicama PD Brežice in PD Videm Krško za moralno in praktično podporo, pomoč in spodbudo, Zavodu za šport Brežice za donacijo za prevoz s kombijem ter HESS za donacijo za Outsider 4 majice. K brezhibni in v mnogočem lažji izvedbi tabora so znatno pripomogla sredstva, pridobljena na razpisu Mestne občine Krško za mladinske projekte.

Tabor Outsider vsako leto veličastno uspe zaradi skrbnega načrtovanja vodje tabora Mateja Mlakarja ter ekipe pomočnikov, ki jo zbere ob sebi. Letos velja posebna zahvala zakoncema Piltaver, ki sta tabor oskrbovala z vrhunskostjo in ljubeznivo pozornostjo. Outsiderji 4 so zatrdili, da bi šli naslednje leto ponovno na tako pot ter snovalcem zastavili nove izzive za prihodnje mesece, ko se bo že začel sanjati, načrtovati in po malem udejanjati Outsider 5. Vse o taboru Outsider 4, vključno z dnevnimi kronikami udeležencev, zapisi Mepijevk Pie in Kaje, ki sta v Outsiderju opravljali projekt *Neznani prijatelj*, fotogalerijo ter filmom, ki ga je z dron posnetki popestril Gašper Ružič, lahko preberete in si ogledate na spletni strani tabora <http://mojtabor.si>, na kateri bo v začetku leta 2023 objavljena tudi prijavnica za Outsider 5.

Pogled na Krški most / Vse foto Matej Mlakar

Jutro nad jezerom / Foto Mojca Bogovič

TREKING PO PIRENEJIH

Mojca Bogovič

Ne morem reči, da sem od nekdaj sanjala Pireneje, v zadnjih letih pa je bila želja po obisku tega gorstva vedno večja. Prav en tak enotedenski trekking tam nekje na meji med Francijo in Španijo, Atlantikom in Sredozemljem se mi zadnjih nekaj let svaljka po glavi. Nekaj ne preveč zahtevnega, pa tudi ne povsem ležernega. Ne smem več dolgo odlašati, leta bežijo, kondicija je še prava. Torej se kar hitro prijavim in že sem del osemčlanske skupinice.

Visoka pot Pirenejev je okrog 750 km dolga transverzala, ki poteka po najvišjih predelih gorske verige in se razteza v smeri vzhod – zahod. Večkrat prečka špansko-francosko mejo, niže po pobočjih pa tečeta prav tako znani daljinski poti GR10 in GR11. Vendar je HRP (haute route Pyrenees) veliko bolj gorska, neobljudena in divja, nedvomno je kraljica tega starodavnega gorstva. Nam je namenjen le krajši del te poti v osrčju slikovitega pogorja v *Francoskem narodnem parku Pireneji*. Prav ta del je znan po pestri gorski pokrajini – navdihuje s številnimi jezери, potočki ter pisano geološko sestavo.

Civilizacijo zapustimo z vstopom v široko dolino nekje jugozahodno od Lurda. Čaka nas šest dni z nahrbtniki gori/doli od kočice do kočice. Zložen vzpon po skalnati polici nas kmalu pripelje do prelaza na 2000 metrov. Ali se tukaj začne raj? Razgled daleč naokoli, kot da se to gorovje nikjer ne konča. Že ugledamo prva živo modra jezera, ki nam bodo v nadaljevanju nudila polno veselja in sprostitve. Hitro se spoznavamo med seboj in ugotavljamo, da bomo dobra družčina.

Šest ur hoje lahkotno mine in že smo pred prvo kočico. Gneča je velika. Toda vlada red, ki je v teh gorskih kočah povsod enak in res dobro deluje. Rezervacije so obvezne, ob prihodu oskrbnik določi mizo za našo skupino in uro večerje ter zajtrka. V prostoru pred vstopom v osrednji del so police, kjer pustimo nahrbtnike in čevlje, najnujnejše za čez noč pa si vsak shrani v majhno košarico. In najboljši del dneva? Kopenje v jezeru! Neverjetno – narodni park, biserno čista jezera in dovoljeno kopenje. Voda se pretaka iz jezera v jezero, velikokrat se zbere v večji akumulaciji, ki je namenjena napajanju

hidroelektrarne nekje nižje. Poletje je letos tako toplo, sneg je menda že zgodaj skopnel, in voda res ni premrzla. Plavanje na 2000 metrih v objemu gora – čisti užitek, mišice se sprostijo pa še z umivanjem v miniaturni kopalnici ni zadrege.

Lepo vreme nas spremlja vseh prvih pet dni. Šest do osem ur hoje zadošča, da premagamo potrebno dnevno razdaljo med kočami in 1000–1500 m nadmorske višine prek sedel in vrhov. Ves čas se gibljemo med 1800 in 2600 metri nad morjem. Dovolj časa ostaja za kopanje, poležavanje po mehkih travah ali pregretim skalah. Vrhove gora preletavajo orli in jastrebi, pod njimi se na visokogorskih travnikih pasejo ovce in krave. Njihovo mleko pastirji v veliki meri predelajo v sir, manjša količina pa gre tudi za oskrbo planinskih koč. Vijolične perunike krasijo bregove in doline, kosmati in nič kaj strahopetni svizci pa se igrajo v bližini svojih lukenj. Predzadnji dan prispemo pod ostenje Vignemale, kjer je najvišji vrh francoskih Pirenejev (3298 m). Oba vrhova – veliki in mali – sta ovita v meglo in po osemurni hoji nimamo namena in volje po osvajanju. Sicer pa je najvišji vrh Pirenejev Pico Aneto (3404 m) in leži v Španiji. Še zadnjo noč prespimo v najvišje ležeči oskrbovani koči na 2651 metrih. Oskrbnica nas razveseli s slastno večerjo, njeni otroci pa sproščeno klepetajo z gosti. Prav pristrčni so, povedo, da celo poletje preživijo tu gori, skoraj vsakemu narišejo risbico ali poslikajo kamenček v spomin.

Za naslednji, zadnji dan, vremenska napoved ni obetavna. Zjutraj je gorovje ovito v temne, nevihtne oblake. Čaka nas le še spust čez strmo steno. Prav kmalu začne deževati, strele parajo nebo, vodotoki se hitro polnijo. In naši čevlji tudi. Po petih urah povsem premočeni prispemo v dolino, vasica Gavarnie pa se že kopa v soncu. Tukaj se pa tudi hribovska gostoljubnost konča – kar dolgo moramo prepričevati oskrbnika penziona, da nas predčasno spusti v sobe, kjer po sončnih balkonih razprostremo vso mokro opremo. Na koncu doline si ogledamo slavni skalni amfiteater Cirque de Gavarnie, ki je del Unescove svetovne dediščine. Zjutraj še prevoz v Lurd in polet proti domu.

Kako lep je svet in koliko »nekoristnega sveta« je še okrog nas, ki čaka, da ga prehodimo in se naužijemo lepot in prijetnih doživetij.

Pirenejske perunike še cvetijo / Foto Mojca Bogovič

SPOMIN NA TABOR

Svit Čargonja

V soboto, 9. julija 2022, smo po daljši vožnji prišli na mesto za tabor. Veliko ljudi je bilo tam že pred nami, zato so nam pomagali postaviti šotor. Potem sva z očetom postavila v šotor še zložljivo omaro in z mamo sva z napihljivima blazinama odšla v »grand hotel«. Tam sva ju napihnili z električno tlačilko. Kot bi mignil, sva blazini nesla nazaj v šotor. Ko smo končali z delom, smo se odpravili do slapa »Hudič babo pere«. Vračali smo se po ozki gozdni poti. Ker naše kuharice še ni bilo, nam je enolončnico skuhala kar vodnica Mía. Po kosilu smo bili prosti. Igrali smo badminton, si podajali žogo in noreli po »grand hotelu«. Kmalu je napočil čas za večerjo, nato pa večerni zbor in spanje.

Zjutraj smo se po zajtrku podali na pot. Popoldne je prišla naša kuharica, skuhala nam je odlično kosilo. Spet smo igrali badminton, se žogali in lovili. Naslednji dan smo odšli na Ajdno. To je arheološko najdišče iz starih časov. Od tam so čudoviti razgledi. Na poti v tabor sem stopil na jekleno vrv. Mamo je zaskrbelo, da bi padel v prepad, zato mi je hitro podala roko. Zvečer je bil taborni ogenj. Fantje smo nabrali veje in suhljad. Na vročem plamenu smo pekli penice in kruh, v žerjavi in hrenovke.

Naslednji dan smo odšli na Roblek, od tam je bil prečudovit razgled. V taboru sem si malo spočil in ohladil noge. Zvečer sem z naglavno svetilko gledal svoj Moto katalog. Prihodnji dan je bil prost (brez pohoda). Dopoldne smo odšli na ogled Prešernove rojstne hiše, popoldne pa so bile taborne olimpijske igre.

Sledil je pohod na Stol. To je 2236 m visoka gora. Do vrha smo hodili dobre tri ure. Zvečer je bil znova taborni ogenj. V petek je bilo neurje, močno je deževalo. Odšli smo v »grand hotel« in prodajali kamne. Zaslužili smo približno 20 evrov v dveh dneh.

Celo noč je deževalo.

V soboto dopoldne je prišel gospod za praznjenje »diksijev«. Napeto sem opazoval postopek praznjenja, čiščenja in nalaganja »diksijev« na tovornjaček. Potem je pripeljal vojaški kombi in pomagal sem nalagati taborno robo, saj se je naše taborjenje zaključilo. Na drugi strani mostu so robo preložili iz kombija na tovornjak. Ko so se vsi odpeljali, smo prostor zapustili tudi mi.

Malo pogrešam tabor, zato obujam spomine nanj. Vožnja domov je bila precej dolga, zato sem komaj čakal, da najdem mucka. Vse se je srečno končalo.

V društvu si vse od ustanovitve društva prizadevamo širiti ljubezen do planin in narave med mlajše generacije. V okviru društva je zato ustanovljen Mladinski odsek, ki združuje mlade planince. Ključne za pester program so mentorice na šolah, pa seveda tudi vodniki društva, ki priskočijo na pomoč pri vodenju izletov, ko je to potrebno. Vodnica Mija Novak, se je tako odzvala tudi povabilu OŠ Globoko pri izpeljavi športnega dne za učence predmetne stopnje na Lisco.

Na koncu smo bili zadovoljni vsi. Da je temu res tako, potrjuje prispevek učencev OŠ Globoko in fotografije, ki so nam jih dovolili objaviti v našem glasilu. Veselimo se nadaljnjega sodelovanja s šolami. V času korone je dejavnost na nekaterih šolah zamrla, zato si prizadevamo, da bi pridobili nove mentorje tam, kjer jih trenutno ni, in s temi ambasadorji zdravega načina življenja pritegniti v planinsko dejavnost čim večje število otrok.

Anica Hribar, predsednica PD Brežice

Z VLAKA NA LISCO IN NAZAJ

Učenci OIP Multimedija, OŠ Globoko

Pričenjal se je prijeten dan – torek, 8. 11. 2022. Ob 7. uri smo se zbrali učenci od 6. do 9. razreda in učitelji Osnovne šole Globoko na železniški postaji Brežice. Imeli smo športni dan. Tokrat smo se odločili, da gremo na pohod na Lisco in da se do tja odpeljemo z vlakom.

Na postaji smo nestrpno čakali vlak, ki je prispel ob 7.15 in odpeljal ob 7.19. V Krškem smo se ustavili in pridružila se nam je še ena učiteljica. Peljali smo se mimo osmih železniških postaj.

Ob 7.45 smo na železniški postaji Breg zapustili vlak in se s planinsko vodnico Mijo Novak ter učitelji podali proti našemu cilju. Najprej smo hodili po cesti, nato po gozdnih poteh. Prišli smo do vasi Razbor, ki se razteza vse do travnikov in gozda. Na Lisco smo se podali po ferati. Za tiste, ki ne veste, kaj je ferata, naj povemo, da gre za zahtevnejšo plezalno planinsko pot. Ferata na Lisci je bila strma in dolga, ampak to nas ni ustavilo, da ne bi prišli do vrha, kamor smo prispeli ob

10.45. Oči so nam padale v razglede. Okrepčali smo se v Tončkovem domu. Ko smo si nabrali novih moči za hojo, smo se pripravili na odhod.

Ob 11.45 smo se vračali z Lisce. Preden smo odšli, smo se fotografirali na lepi razgledni točki, od koder se v dolini vidi reka Sava. Pot navzdol je kamnita. Šli smo mimo cerkve sv. Jošta in skozi vas Razbor. Povratek je bil hitrejši kot jutranji vzpon. Hodili smo po gozdni, travniški, kamniti poti in po cesti. Videli smo veliko kozolcev in traktorjev.

Ob 13.00 smo prišli do železniške postaje, vlak je odpeljal ob 13.15. Na železniško postajo Brežice smo prispeli ob 13.45.

*Zapisi učenci OIP Multimedija:
Dejan Kraševac, Mark Matjašič, Marcel Vrstovšek,
Kristijan Žmavc*

POHOD OB POLNI LUNI

Marko Gramc

V letu 2022 sem se prijavil na tečaj za planinskega vodnika PZS. Ker sem želel ohraniti kondicijo, sem se pridružil akciji Planinskega društva Brežice »72 vzponov za 72 let«. Meni najbližji hrib je Šentvid s cerkvico sv. Vida. Nekega dne sem zagledal na vrhu letak, ki je vabil pohodnike na pohod ob polni luni. Odločil sem se, da se ga udeležim.

Moj prvi pohod je bil v mesecu marcu 2022, ko sem tudi spoznal organizatorico Urško Škaler. Na pohodu nas je bilo okrog 10 udeležencev, kar mi je prav ustrezalo; skupina ni bila prevelika in tako sem lahko spoznal oz. spregovoril kakšno besedo z vsakim udeležencem. Urški sem predlagal, da bi šli ob naslednji polni luni na kak drug vrh, morda na Špiček, najvišji vrh v občini Brežice. Seveda pohoda na Šentvid ni opustila, tako da smo v aprilu imeli kar dva pohoda ob polni luni. Na Šentvid je bil to že trideseti zapored, na Špiček pa seveda prvi. Udeležilo se ga je šest pohodnikov in z Urško sva bila prav vesela. Seveda je meni bližji Veliki Cirknik, zato sem se ponudil Urški, da vodim naslednji pohod na omenjeni vrh. Tako se je krog vrhov in vodij razširil, saj je Urška zaupala vodenje na Špiček Karmen Brudar.

Prvi pohod na Veliki Cirknik je bil v mesecu maju. Ker je bilo slabo vreme, sva bila na njem le dva, ob meni še Florjan Lapuh. Dobila naju je nevihta, tako sva vedrila v bivaku na Velikem Cirkniku. Po slabi uri čakanja sva se vrnila na izhodno točko. Naslednji pohodi so bili

PO MEDVEDOVIH STOPINJAH

Tadeja Ris Koler

Jeseni 2021 sem se navdušila nad vzdržljivostnim pohodom »Po medvedovih stopinjah«, ki je potekal lani aprila po kočevskih gozdovih. Odločila sem se za krajšo pot (36 km), saj se mi je takrat daljša (64 km) zdela prehuda zame. Na pohod sem se pripravljala celo zimo in pomlad. Za preizkus sem prehodila dve približno enako dolgi turi. Prva je potekala iz Zidanega mosta na Veliko Kozje prek Lovrenca in Lisce do Bohorja, druga pa po Rečiški krožni planinski poti.

Prijave na pohod so potekale februarja po spletu, število pohodnikov je bilo omejeno. V dveh dneh so bila vsa mesta zapolnjena.

Start pohoda je bil v zgodnjih jutranjih urah ob Kočevskem jezeru. Pot je bila dobro označena z markacijo medvedove šape. Ob poti so bile tudi oznake o prehojenih kilometrih. Na dveh kontrolnih točkah so nas postregli s pijačo in hrano, da smo si malo odpočili. Hodili smo po čudovitem gozdu z mogočnimi drevesi. Najtežji so mi bili zadnji kilometri, ker se je na koncu pot vlekla po ravnini. Edini medved, ki sem

Foto Marko Gramc

bolj obiskani in to je tisto, kar me veseli in mi daje energijo.

S tem prispevkom bi rad povabil vse, ki ne veste za naše pohode ob polni luni, in tiste, ki se jih še niste udeležili, da se nam pridružite. V tednu polne lune naredimo letake, ki jih prilepimo ob poteh in na vrhu hribov. Objave delimo na socialnih omrežjih, o tem obvešča tudi PD Brežice na svoji spletni strani, Facebooku, v omaricah društva ter člane po e-pošti. Veseli smo, če delite objave naprej na svojih omrežjih. Prijave na pohod niso potrebne, smo pa veseli, če nam sporočite, ali imate namen priti.

Leto 2022 smo zaključili z 38. pohodom na Šentvid, 9. pohodom na Špiček in 8. pohodom na Veliki Cirknik. Na naslednje pohode ob polni luni vas lepo vabimo Urška Škaler, Karmen Brudar in Marko Gramc.

ga videla, je bil medo, ki nas je pozdravil na cilju. Dobili smo priznanje za prehojeno pot in topel obrok.

Pa še malo statistike. Na pohodu je uradno sodelovalo 2155 pohodnikov. Celotno pot (64 km) je prehodilo 644, krajšo (36 km) pa 1390 pohodnikov. Odstopov je bilo 121. Meni je krajšo pot uspelo prehoditi skupaj z vsemi postanki v slabih sedmih urah.

Foto Tadeja Ris Koler

»VSE NAJBOLJŠE ...«

Meho Tokić

Vsake tri mesece se torkarji zberemo na praznovanju rojstnih dnevo. Nekaj hoje in prijetnega druženja je recept za lep dan. Tudi tokrat, 11. oktobra 2022, je bilo tako. Izhodišče našega pohoda je bila vas Brezovica. Hodili smo po označenih poteh in tudi po brezpotjih. V slabih dveh urah smo prispeli na Planino. V prijaznem okolju turistične kmetije Stipič smo se okrepčali in odžejali. Vsem slavljencem smo nazdravili in zapeli prigodnico »Vse najboljše ...«.

Sproščeno druženje se je nadaljevalo ob zvokih harmonike. Pred odhodom smo se lastnici kmetije zahvalili za prijaznost, postrežene dobrote, zapeli tradicionalno torkarsko himno in se v lepem vremenu in dobrem vzdušju podali nazaj v dolino.

Foto Meho Tokić

VÉLIKA PLANINA JE ZARES VELÍKA

Nada Opravž

Kar nekaj časa sem si želela obiskati Veliko Planino. Načrtovani pohod sem morala večkrat odpovedati zaradi razlogov, za katere še sedaj ne vem, ali so bili res ovira. Ko se mi je ponovno ponudila priložnost, sem spet cincala, bi šla ali ne. Tokrat me je skrbelo koleno, ki je bilo deležno kirurškega posega. Dan pred pohodom pa je padla odločitev in sem šla.

Zbrali smo se na običajnem mestu in se odpeljali proti Kamniku, naprej do Kranjskega Raka in proti Veliki planini, tej zakraseli visokogorski planoti, ki leži na približno 1500 metrih. Po parkiranju in preobuvanju smo naredili le nekaj deset metrov po cesti, nato pa zavili v gozd in se začeli vzpenjati. Strma pot se je nadaljevala nekaj časa po travnatem pobočju in ponovno po gozdu, a še vedno strmo navzgor. Vztrajno smo pridobivali na višini in prav prijeten je bil pogled na vhod v kočo na Mali planini, kjer je

Foto Nada Opravž

pisalo 1520 m. Majhen počitek, okrepčilo in kavica, ki je bila tu veliko boljša kot v dolini.

V nadaljevanju poti je strmina malo popustila, pot se je celo spustila, a kmalu smo se ponovno začeli vzpenjati. Pred nami se je že videla kapela Marije Snežne, ki je stala tam menda že pred 2. svetovno vojno. Po vojni so jo Nemci porušili, leta 1988 pa je bila ponovno postavljena. V poletnih mesecih je vsako nedeljo v kapeli tudi maša. Napravili smo skupinsko fotografijo za spomin in nadaljevali naprej med pastirskimi hiškami do Petrovega kota, kjer nas je čakala miza s klopmi, da smo jo obložili z dobrotami iz nahrbtnikov. Ja, to je delo, ki se ga lotim resno in z velikim veseljem. Potem pa naprej – Zeleni rob in čudovit razgled proti Kamniško-Savinjskim Alpam. Seveda nismo zamudili slikanja s pastirjem, ki je prijazno ustregel našim željam. Na razgledni točki smo si s pomočjo smerokazov ogledali bližnje in daljne vrhove in potem krenili po robu nazaj proti Domžalski koči. Ni bilo potrebe, da jo bi obiskali.

Velika planina je tudi z malo začetnico velika. Značilne hišice, zgrajene v tipičnem planinskem slogu, so po zunanosti zelo podobne pastirskim kočam. Čudovito modro nebo, vodne kotanje, krave,

Foto Mira Kofler

ki se nemoteno pasejo in vztrajno zvonijo s svojimi zvonci, raznobarvne rože z vonjem sveže pobarvane narave ... Korak se ustavi, da občuduješ vso to lepoto. Sedaj vem, zakaj je Velika planina ena najbolj priljubljenih izletniških točk Ljubljančanov. Bila bi tudi meni, vendar se moram zadovoljiti z našimi bližnjimi vrhovi.

POT V NEZNANO

Karmen Brudar

Prvi vikend v septembru smo šli na pohod v neznanu. Rada imam takšna neznanu presenečenja. Vedeli smo, da bo ura vožnje iz Brežic, jaz vstopim na Bizeljskem, torej ne bo daleč, domnevam, da okolica Podčetrtka. Zanimivo. In res je bil cilj tam blizu – Žusem v občini Šentjur pri Celju.

Vodnika sta izbrala zanimivo krožno pot. Najprej smo se povzpeli na Sveto Heleno, kjer smo ugotavljali, kakšen lep pogled se nam ponuja na bližnje griče. V vasi je tudi nekaj turističnih apartmajev. Da so zasedeni, smo sklepali po parkiranih avtomobilih s tujimi registrskimi tablicami. Mimo cerkve sv. Helene smo nadaljevali po poti S klopce na klopco in ugotavljali, da nismo videli nobene klopce. Iz doline smo zagrizli zopet v strmino proti vrhu Velikega špička (669 m), najvišje točke Žusma, kjer stoji 25,9 metra visok Stolp ljubezni. Do njegovega vrha vodi 116 stopnic, vmes je 22 podestov, ima dve razgledni ploščadi. Pogled z njega seže na Hrvaško, Madžarsko, v Avstrijo in vse do Triglava.

V dolino smo se spustili po strmi poti mimo razvalin gradu Žusem in ogromnega kamnoloma, ki je vsako leto večji. Krasen pohod smo zaključili z dobro jedačo

V neznanu, tudi »s klopce na klopco« / Foto Karmen Brudar

in pijačo na turistični kmetiji Žurej v kraju Ječovo.

Pohod sta vodila vodnika Bojan Jevševar in vodnica Nadja Ivšič, ki ji je bilo to prvo vodenje planinske skupine. Oba sta ozuršno opravila svoje delo. Še bomo šli z njima!

Z BORUTOM IN TONETOM NA VOLAJSKO JEZERO

Karmen Brudar

18. septembra 2022 se nas je skupina 16 pohodnikov zbrala in krenila iz Brežic proti Italiji, na pohod v Karnijske Alpe, ki tvorijo naravno mejo med Italijo in Avstrijo. Najvišji vrh je Monte Coglians oziroma Hohe Warte, 2780 m. Ker leži na meji, ima dve imeni, italijansko in avstrijsko. Pod najvišjim vrhom leži prekrasno gorsko jezero, Volajsko jezero, Wolayersee. Pohod sta vodila dva vodnika, Tone Jesenko in Borut Vukovič.

Po gorski cesti smo se zapeljali do kočice Tolazzi, kjer smo zastavili prvi korak, sprva po betonski cesti, kasneje pa po mulatjeri, ki se rahlo vzpenja skozi gozd. Kmalu so se nam ponujali lepi razgledi na gorsko vasico pod nami in na furlanske Dolomite v ozadju. Pot se nato strmo vzpenja skozi ruševje in med skalami. Po dveh urah smo prispeli v bližino italijanske kočice Lambertengini Romania, ki pa je bila zaprta. Koča je na višini 1970 m. V nekaj minutah dosežemo prelaz Passo Di Volaia, kjer je spomenik v 1. svetovni vojni padlim italijanskim vojakom. Vidimo tudi obrambni zid in nekaj bunkerjev. Tu je tudi državna meja med Italijo in Avstrijo in prvič se nam odpre pogled na prelepo gorsko Volajsko jezero, Wolayersee po nemško. Leži na višini 1951 m. Ob njem zagledamo avstrijsko planinsko kočico Wolayerseehute, kamor se odpravimo na malico in napitek. Ves čas imamo lepe razglede na italijanske in avstrijske alpske vrhove. Na drugi strani jezera je tudi 2554 m visok italijanski vrh Monte Capolago.

Po počitku se odpravimo v dolino. Obhodimo še jezero po drugi strani, kjer slišimo znano žvižganje in res na melišču opazimo puhastega svizca, domačina visokogorja. Preživeli smo čudovit dan v Karnijskih Alpah. Zelo daleč od Posavja so, za vožnjo v obe smeri smo potrebovali zajetno število ur. A ni nam bilo žal.

Vse foto Karmen Brudar

PLANINA PREVALA

Milena Hočevar

V torek, 4. oktobra 2022, smo torkarji PD Brežice izkoristili ugodno vreme in se z avtobusom odpeljali na prelepo Gorenjsko, ki je v jesenskih barvah še posebej čarobna. Naš cilj je bil planina Prevala. Z Ljubelja smo se po Bornovi poti po meliščih in skozi dva predora povzpeli na 1311 metrov visoko planino Prevala. Prekrasna planina z ozadjem Begunjsčice z Velikim vrhom nas je dobesedno prevzela. Prijazna oskrbnica je poskrbela, da smo potešili lakoto z jedmi na žlico. Po okrepčilu smo se po isti poti vrnili na Ljubelj, proti večeru pa srečno prispeli v naše Brežice.

Skupinska za spomin na planino Prevala / Foto Meho Tokić

Na vrhu Čavna / Foto Karmen Brudar

ČAVEN

Karmen Brudar

Oktobra smo imeli krasen pohod na Čaven. Vodili sta ga vodnica PZS Nadja Ivšič in vodnica pripravnica Leja Lopatič. Za Lejo je bilo to prvo vodenje. Peljali smo se po prekrasni Vipavski dolini, s katere smo zavili na atraktivno vzpenjajočo se cesto, ki pelje skozi nekaj predorov do kraja Predmeja, kjer smo parkirali.

Srednječavenska planinska pot se začne med borovci. Prvi postanek smo imeli pri Koči Antona Bavčarja, kjer smo se okrepčali in kmalu nadaljevali proti vrhu Kucelj. Naslednji cilj je bil Veliki Rob. Ves čas smo imeli lepe razglede proti Vipavski dolini, Nanoški planoti, Slavniku, z vrha Velikega Roba pa tudi na Novo Gorico, Sveto Goro, Škabrijel in Kaninsko pogorje v daljavi. Videli smo Tržaški zaliv z morjem, bleščecem se v soncu. Celo ladje smo zaznali. Do avtov smo se vrnili po krožni poti. Preživeli smo še en prelep dan v slovenskih hribih. Nadja in Leja sta odlično opravili svojo vodniško nalogo.

SPOMINSKI POHOD NA VELIKI CIRNIK

Alison Teodorovič

V oktobru 2022 smo uslužbenci Upravne enote Brežice že tretjič organizirali pohod na Veliki Cirnik v spomin na Darka Bukovinskega. Poleg uslužbencev UE in Občine Brežice so se ga udeležili še družinski člani, prijatelji in znanci preminulega Darka ter člani Planinskega društva Brežice.

Pohodniki smo se v popoldanskih urah ob prelepem sončnem vremenu zbrali na Žejnem. Krajša pot med

vinogradi, ki so že dobivali značilno paleto jesenskih barv, je vodila do zidanice Romana Ozimca, kjer smo se okrepčali. V dobrem vzdušju in nabiranju plodov narave pa občudovanju razkošnih barv bukovih krošenj smo nadaljevali do vrha Velikega Cirnika. Sledil je krajši kulturni program, s katerim smo počastili spomin na našega nekdanjega načelnika.

Druženje smo nadaljevali ob dobrem ričetu, peki kostanja, vinski kapljici, ob tem pa si pripovedovali zgodbe iz časa, ko smo živeli in delali z našim Darkom, se spomnili skupnih prijetnih pohodniških prigod, njegove ljubezni do pohodništva in gora, optimizma, veselja do življenja ...

Čas mineva, spomin ostaja / Foto arhiv UE

Čas mineva, spomin pa ostaja in ker se veličina človeka kaže po tem, da človek opazi drugega človeka in da mu je blizu, je sled, ki jo je Darko pustil v svojem polnem življenju, še toliko bolj prisotna v naših srcih in spominih. S pozdravi tja na ono stran mavrice in željo po ponovnem snidenju ob spominskem pohodu ob letu osorej smo pohodniki pot zaključili na Žejnem.

ZIMSKI POHOD NA VELIKO PLANINO

Urška Petrič

Na čudovito zimsko nedeljo se je naša družina odpravila na Veliko planino. Na pot smo se podali dobre volje, željni hoje po snegu in polni pričakovanj. S parkirišča v kamnolomu smo odšli proti Mali planini, kjer smo naredili manjši postanek. Pot smo nadaljevali do Domžalskega doma in naprej proti kapeli Marije Snežne. Snežna podlaga je bila že utrjena in hoja po poti je bila zelo prijetna.

Uživanje v čudoviti idili in prijetno toplu soncu je bilo popolno. Pri Gostišču Zeleni rob smo bili že ravno prav lačni in žejni, noge pa željne počitka. Po kosilu smo se odpravili še na Gradišče. Pričarali smo si čudovit zimski dan in ob povratku proti domu smo bili hvaležni zanj.

Velika planina / Foto Matej Petrič

DOBRO je vedeti

POSTOPNO NABIRANJE IZKUŠENJ IN ZNANJE ZA VARNEJŠI OBISK GORA

Manca Ogrin

Planinska zveza Slovenije je na srečanju v juniju 2022 v Kamniški Bistrici posvetila pozornost varnosti v gorah. Manca Ogrin, predstavnica Planinske zveze Slovenije za odnose z javnostmi, je na spletni strani PZS objavila o tem daljši članek. Z njenim dovoljenjem povzemamo nekaj ključnih misli in nasvetov z željo, da bi jih člani PD Brežice prebrali in se po navedenih nasvetih tudi vselej ravnali. Za lastno varnost in varnost vseh, ki si delimo radosti planinarjenja.

Cel članek lahko preberete na spletni strani PZS.

Za varnejši obisk gora so ključni postopno nabiranje izkušenj, temeljito načrtovanje ture, poznavanje aktualnih razmer in objektivnih nevarnosti v gorah, vedenje o vremenoslovju, prvi pomoči, znanje o orientaciji, različnih tehnikah gibanja, potrebni opremi in kako jo uporabljati ter spoštljiv odnos do gora. Nesreča v gorah se lahko pripeti vsakomur, tudi najbolj usposobljeni posamezniki niso izjema. Organizirane in strokovno vodene ture so najboljše zagotovilo za varnejše obiskovanje gorskega sveta ali kot pravi generalni sekretar PZS in inštruktor planinske vzgoje **Damjan Omerzu**: »*Ključno je **postopno nabiranje izkušenj**. Vsaka aktivnost pod vodstvom strokovno usposobljenih prostovoljnih vodnikov PZS je tudi učni proces. Na vodenih izletih, planinskih taborih, orientacijskih tekmovanjih, planinskih šolah in drugod udeležencem ponudimo možnost pridobivanja znanja in izkušenj z različnih področij planinstva za varnejše gibanje v gorah. Poleg tega gorski reševalci beležijo zelo malo reševanj na organiziranih planinskih aktivnostih, kar je lahko še dodatno povabilo planincem, da se včlanijo v planinsko društvo in izkušnje nabirajo postopoma pod vodstvom vodnikov PZS.*«

Načelnik Vodniške komisije PZS **Franc Gričar**, tudi inštruktor planinske vzgoje in vodnik PZS z zavirljivo kilometrino, pa k temu dodaja: »**Vloga vodnikov PZS** je zelo pomembna, saj morajo poskrbeti za

kakovostno in varno vodenje skupinskih izletov, pohodov, tur, turnih smukov in planinskih taborov ter udeležencem svetovati glede varnega gibanja, opreme in njene uporabe, jih opozarjati na nevarnosti na turi in se znati orientirati na terenu. Udeležencem predstavijo okolico in zanimivosti, kot so rastlinstvo, živalstvo in kulturne znamenitosti, prilagajajo se skupini glede na hitrost gibanja, predvidijo počitke,

pomagajo šibkejšim v skupini, v primeru nesreče nudijo osnovno prvo pomoč in poskrbijo, da ne zavlada panika. Zato vodniki nosijo veliko odgovornost, nagrada pa sta uspešno zaključena tura in zadovoljni udeleženci.«

● IZŠEL JE PRIROČNIK OSNOVE PLANINSTVA

Pri Planinski založbi PZS je izšel priročnik **Osnove planinstva: Z znanjem varneje v gore**. Avtor **Jože Drab** ga je namenil vsem, ki želijo izvedeti čim več o gorah – tako mladim in družinam kot tudi odraslim, ki šele spoznavajo gorski svet, v pomoč je lahko tudi pedagoškemu delavcu. Priročnik vsebuje bogat nabor priporočil za varnejše obiskovanje gora, od izbire in pravilne uporabe opreme, priprave na turo, poznavanja nevarnosti, vremenslovja, prve pomoči in orientacije do različnih tehnik gibanja v gorskem svetu. Poglavja o poznavanju domačih in tujih gorstev, rastlinstvu in živalstvu naših gora, varovanju gorske narave in zgodovini gorništvu poskrbijo za širjenje obzorij. Ker je v gore najlepše in najvarneje hoditi v družbi, ne manjka predstavitev organiziranega planinstva pri nas in pomena družabnosti. Avtor ima dolgoletne izkušnje z vodenjem planinskih krožkov. Pri delu z mladimi ga vodi načelo, da je treba otrokom gore približati, da jih razumejo in vzljubijo. Več kot bodo o temah, povezanih z gorami, slišali, več si bodo zapomnili: *»Znanje, pridobljeno v otroških letih, je dobra naložba za varnejšo hojo v zrelih letih. Ker vodim mlade že zelo dolgo v hribe in gore, vidim, kako moji nekdanji učenci prenašajo navdušenje nad gorami na svoje otroke – v gorniškem krožku imam že drugo generacijo.«*

Drab opozori še na družabna omrežja, kjer je opaziti, da predvsem mladi radi delijo svoja doživetja. Mnogi se v iskanju lepega razgleda in atraktivnosti fotografij niti ne zavedajo nevarnosti, ki so jim lahko izpostavljeni v iskanju motiva.

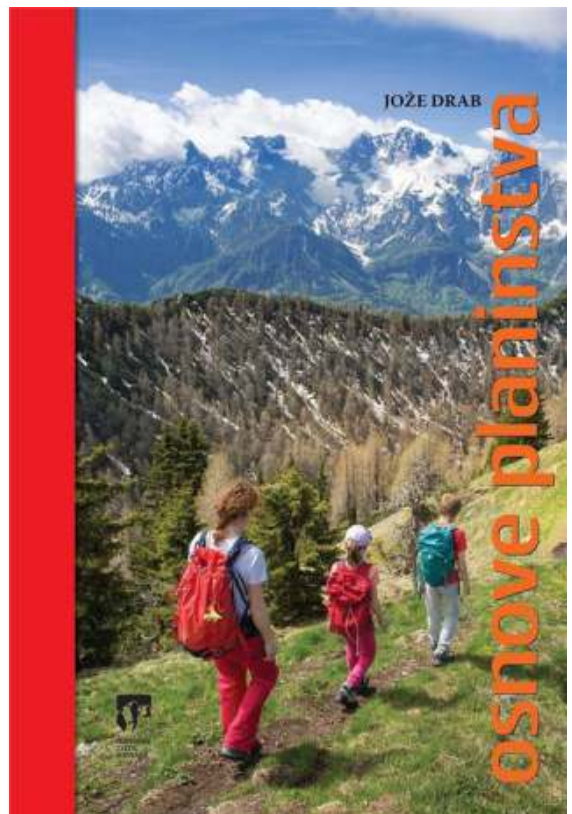

Foto splet

● NESREČA V GORAH SE LAHKO PRIPETI VSAKOMUR

Nesreča v gorah se lahko pripeti vsakomur in tudi najbolj usposobljeni posamezniki niso izjema, res pa je, da je zelo malo reševanj na organiziranih planinskih aktivnostih. Statistika Gorske reševalne zveze Slovenije (GRZS) kaže, da število nesreč iz leta v leto narašča in da dogodki postajajo zmeraj bolj absurdni. Veliko nesreč bi se dalo preprečiti že z dobro pripravo na planinsko turo. V lanskem letu so zabeležili več kot 600 dogodkov. Strokovni sodelavec PZS in inštruktor GRZS **Matjaž Šerkezi**: *»Če bi si doma pogledali planinski zemljevid in se na poti držali markacij, ki vedno pripeljejo na pravi cilj, bi se dalo preprečiti marsikatero nesrečo. Statistika dogodkov med strokovno usposobljenim kadrom in na organiziranih planinskih izletih potrjuje, da je tam malo nesreč oz. poškodb.«* Zato Šerkezi svetuje, da se v gore odpravimo skupaj s planinskim ali gorskim vodnikom, ki nam bo ta svet predstavil varneje, hkrati pa zmanjšal tveganje.

● PRVI KORAK JE NAČRTOVANJE TURE

Foto Freepik

Generalni sekretar PZS **Damjan Omerzu**: "Najprej izberemo primeren cilj, tako zase kot za udeležence ture. V vodnikih in na zemljevidu preučimo, kam se podajamo, kakšna je dolžina in zahtevnost poti. Če na isti cilj vodi več poti, za vzpon izberemo težjo, bolj strmo, za sestop pa lažjo in položnejšo. O stanju zahtevnejših poti se predhodno pozanimamo, prav tako o odprtosti planinskih koč, in če načrtujemo prenočiti v koči, si pravočasno rezerviramo ležišča, še posebej v glavni poletni sezoni. Planinske poti se začnejo v dolini in naj velja povabilo in izziv, da začnemo izlete na nižjih izhodiščih in se višjih izogibamo, ker so praviloma preobremenjena, s tem pa tudi manj negativno vplivamo na gorsko okolje. Ture začnemo zgodaj zjutraj, da se vsaj delno izognemo vročini in soncu ter morebitnim popoldanskim nevihtam. Ključni del priprave je tudi spremljanje vremenske napovedi v dneh pred odhodom in prilagoditev poteka ture napovedi. Bližnje seznanimo z našimi načrti in morebitnimi spremembami ture. Pred odhodom še enkrat preverimo, ali imamo s seboj vso potrebno opremo ter zadostno količino hrane in pijače."

● POSKRIBIMO ZA OPREMO IN OBLAČILA

Foto neznan

Generalni sekretar PZS in inštruktor planinske vzgoje **Damjan Omerzu**: »Poskrbeti moramo tudi za ustrezna oblačila, ki nas bodo zaščitila pred morebitnim vetrom, mrazom in padavinami, prav tako za kakovostne in uhojene planinske čevlje. Oblačila in obutev izberemo glede na letni čas. Ne glede na to, kam in za koliko časa se odpravljamo v gore, pa moramo vedno imeti v nahrbtniku prvo pomoč, nekaj hrane in pijače za rezervo, zaščito pred

soncem, čelno svetilko, mobilni telefon s polno baterijo, zemljevid, dokumente (osebno in planinsko izkaznico z urejeno članarino in zavarovanjem za planinsko dejavnost), topla oblačila ter kapo in rokavice, saj se lahko v gorskem svetu vreme zelo hitro spremeni. Poleg tega imejmo tudi alu-folijo oziroma veliko črno ali bivak vrečo za zaščito pred podhladitvijo. **Kakšno tehnično opremo potrebujemo, je odvisno od zahtevnosti poti**, njene pravilne uporabe pa se lahko naučimo na tečaju ali vodenih planinskih turah.«

Matjaž Šerkezi, strokovni sodelavec PZS: »Čeprav je snega v gorah malo, so posamezni deli lahko še vedno pokriti s snegom. Previdni moramo biti posebej tam, kjer poti prečijo melišča, pa na severnih straneh, v grapah, kamor sonce redko posije. Takšna snežišča na strmi podlagi lahko prečimo le s primerno opremo, torej cepinom in derezami, ter znanjem. Zaradi tajanja snežne odeje in popuščanja mraza pričakujemo več padajočega kamenja, svoje pa naredi tudi erozija. Svetujemo uporabo čelade, ki naj bo stalnica na naših poteh po visokogorju, sploh tam, kjer poti potekajo pod stenami, čez melišča ali kjer je veliko obiskovalcev. Vse aktualne informacije so zbrane na spletni strani Planinske zveze Slovenije.«

● OSNOVNI NAPOTKI ZA VARNEJŠI OBISK GORA

- Načrtujte pot.
- V gore se odpravite z nahrbtnikom z nujno planinsko opremo.
- Rezervirajte prenočišče v planinski koči po telefonu ali prek spleta.
- Za obisk gora velja načelo postopnosti od manj zahtevnega do zahtevnejšega; od nižjega do višjega. Prva planinska tura naj ne bo Triglav, težje vzpone si prihranite za poznejši del poletja, ko boste dobro uhojeni in boljše telesno pripravljene.
- Okusno hrano in osvežilno pijačo dobite v planinski koči, v nahrbtniku naj bo zgolj malica in dovolj tekočine.
- Obujte lahke, poletne planinske čevlje. Svetujemo visoke, lahko polvisoke, sploh za noge, nevajene hoje po planinski poti.
- V gore se odpravite zgodaj, ob štirih, petih, in se na ta način poskušajte izogniti poletnim nevihtam, ki jih spremljajo strele.
- Smeti nesite v dolino in jih odložite v koše za smeti.
- Pri prečanju planinskih pašnikov upoštevajte življenjski prostor živali, ki se tam pasejo. Opazujte jih od daleč. Če imate s seboj psa, ga privežite na povodec.
- Če pridete do pretrgane jeklenice in pot ni varna za prečenje, obrnite. Če se ne počutite dobro ali imate slab dan, se usedite, zadihajte, pogledjte naravo okrog sebe in se z nasmehom vrnite. Če izgubite markacije, se vrnite po isti poti nazaj.

Besedilo povzela Milena Jesenko

● ŠENTVIŠKA KRONIKA

Branko Kopinč

V vpisni zvezek na Šentvidu se je v letu 2022 vpisalo 22 529 obiskovalcev, kar je povprečno 1877 vpisov na mesec ali 62 na dan. Število je nekoliko nižje, čemur botrujejo korona in dejstvo, da se veliko vsakodnevnih rednih obiskovalcev ne vpisuje, nekateri so pa izbrali lažjo turo po nasipu ob »brežiškem morju«. Med posamezniki sta se največkrat vpisala Irena Zagorc (370-krat) in Milan Cvetkovič (366-krat), za kar jima Planinsko društvo Brežice iskreno čestita.

● PLANINSKI VODNIKI

Zbor vodnikov Planinske zveze Slovenije je 11. 12. 2021 sprejel nov pravilnik vodnikov PZS, UO PZS pa podal soglasje na seji 4. 1. 2022. Stopnje usposobljenosti in kompetence niso več označene po kategorijah s črkami (A, B, D...), temveč z oznakama:

- strokovni delavec 1, športno treniranje, planinstvo – alpinizem, modul Planinski vodnik 1
- strokovni delavec 2, športno treniranje, planinstvo – alpinizem, modul Planinski vodnik 2

Tako tudi našim vodnikom dodajamo naziv po tem pravilniku.

Zap. št.	Ime in priimek	Strokovni del. v športu	Akt./neakt.	Telefon	E-pošta
1	Anton Hribar	2	aktiven	041 365 642	tonihribar64@gmail.com
2	Tone Jesenko	2	aktiven	051 323 335	tone.jesenko@siol.net
3	Franc Kržan	2	aktiven	041 638 911	stemat@gmail.com
4	Mija Novak	2	aktivna	040 655 903	novak.mia44@gmail.com
5	Franc Petelinc	2	aktiven	030 383 577	petelinc@gmail.com
6	Nuša Rožman	2	aktivna	031 596 162	nusa.rozman@gmail.com
7	Martin Vimpolšek	2	aktiven	031 132 577	tine.vimpolsek@gmail.com
8	Bojan Jevševar	1 2 - pripravnik	aktiven	031 373 328	bojanokb@gmail.com
9	Anica Hribar	1 2 - pripravnica	aktivna	041 662 055	anica.hribar@gmail.com
10	Sara Gregl	1	aktivna	031 422 646	sara.gregl@gmail.com
11	Mojca Šterk	1	aktivna	031 594 315	mojca.sterk1@gmail.com
12	Natalija Vahčič	1	aktivna	041 913 158	natalija.vahcic@gmail.com
13	Matej Mlakar	1	aktiven	068 160 981	matej0104@gmail.com
14	Nadja Ivšič	1	aktivna	031 647 825	nadja.ivsic@gmail.com
15	Leja Lopatič	1 - pripravnica	aktivna	070 267 868	lopaticleja@gmail.com
16	Marko Gramc	1	aktiven	040 870 622	marko.gramc@gmail.com

PREDSTAVLJAMO nova vodnika

● Leja LOPATIČ

Leja Lopatič je študentka arheologije. Članica brežiškega planinskega društva je bila že v osnovni šoli, ponovna strast do hribov se je vrnila proti koncu srednje šole. Hribi so jo navduševali in motivirali. Želela si je pridobiti čim več znanja s področja planinstva, zato je ob vodniškem tečaju opravila še tečaj za markacistko. Veseli jo, če za hribe navduši še koga. Srečna je, ko se planinci ob njenem vodenju počutijo varne, zadovoljne. Sicer pa so hribi neke vrste njena zasvojenost. »*Ko svet v dolini nori, grem jaz v tišino gora,*« pravi. Rada tudi kolesari, še rajši pa na potovanjih raziskuje skrite koticke Evrope.

● Marko GRAMC

Marko Gramc, univ. dipl. inž. elektr., je konec leta 2016 prvič prehodil Brežiško planinsko pot z dve desetletji starejšim prijateljem, ki po petih urah in pol hoje ni kazal znakov utrujenosti, sam pa je bil močno izmučen. To mu je bil signal za korenite spremembe v življenju. V letu 2017 je v treh mesecih kar 85-krat prehodil Brežiško planinsko pot, za katero je na koncu potreboval samo še tri ure. Cilji so bili vedno višji in v dobrih štirih letih je prehodil SPP. Izkušnje s številnih tur je želel nadgraditi z znanjem, ki ga nudijo planinski instruktorji. Tako je leta 2022 naredil vodniški tečaj 1. stopnje, ki ga bo, tako si želi, nadaljeval z 2. stopnjo, kar mu bo omogočilo vodenje udeležencev po zahtevnih poteh, na katerih tudi sam uživa.

Milena Jesenko

Foto Freepik

● SPREMEMBE V ORGANIH DRUŠTVA

Navajamo sestavo organov društva, kjer so bile v letu 2022 iz različnih razlogov opravljene zamenjave posameznih članov.

Upravni odbor

Anica Hribar – predsednica, Danica Fux – podpredsednica, Vera Polak – tajnica, Jožica Dražil – blagajničarka, Anton Hribar – načelnik VO, Olga Kržan – načelnica OVG, Mehemed Tokić – načelnik OM, Mojca Šterk – načelnica MO, Jože Lovenjak – član, Darinka Suša – članica (051 822 141, darinka.susa@gmail.com), Ljubo Koler – član (031 384 251, ljubo.koler@gmail.com)

Odsek markacistov

Mehemed Tokić – predsednik, Milan Tomič, Marjan Rovar, Martin Slovenec, Izidora Bergant

Mladinski odsek – mentorice

Mojca Šterk – OŠ Cerklje ob Krki, Natalija Vahčič – OŠ Artiče, Simona Bortek – OŠ Dobova

● ČLANARINA V LETU 2023

Kategorija članstva		Članarina 2023
A	polnoletna oseba, aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z največjim obsegom ugodnosti	68,00 €
A/d in A/i	družinski popust, popust za invalide	61,80 €
B	polnoletna oseba, aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z osnovnim obsegom ugodnosti	32,00 €
B/d in B/i	družinski popust, popust za invalide	25,80 €
B1	polnoletna oseba, starejša od 65 let z osnovnim obsegom ugodnosti	24,00 €
S+Š	srednješolec ali oseba s statusom študenta do vključno 26. leta starosti z osnovnim obsegom ugodnosti	21,00 €
S+Š/d in S+Š/i	družinski popust, popust za invalide	17,00 €
P+O	predšolski ali osnovnošolski otrok z osnovnim obsegom ugodnosti	9,00 €
P+O/d in P+O/i	družinski popust, popust za invalide	7,20 €
IN	oseba s posebnimi potrebami (oseba, ki ji je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost oz. je le-ta roditeljska)	9,00 €
IN/d	družinski popust brez zavarovanja	7,20 €

- **Družinski popust (/d)** se obračuna vsem družinskim članom, kadar članarino plačajo vsi družinski člani sočasno. Za družinske člane se štejejo, poleg staršev, še mladi do vključno 26. leta, ki niso zaposleni ali so brez lastnih dohodkov, ter osebe, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost (IN) in so člani družine. Za družino se šteje mati, oče in otrok ali mati samohranilka ali oče samohranilec z vsaj enim otrokom. Člani B1 niso upravičeni do družinskega popusta. Družinskega popusta se ne more koristiti zgolj za dve odrasli osebi, ne glede na njun pravno-socialni status.
- **Invalidski popust (/i)** lahko koristijo osebe, ki ob plačilu članarine priložijo Evropsko kartico za invalide. Višina popusta je enaka višini družinskega popusta, izbirajo lahko med kategorijami A/i, B/i, S+Š/i in P+O/i. S tem pridobijo enake pravice in ugodnosti, kot člani osnovnih kategorij. Člane invalidskih kategorij A/i, B/i, S+Š/i in P+O/i opozarjamo na posebnosti oz. omejitve članskega zavarovanja. Opredeljene so **v splošnih pogojih za nezgodno zavarovanje oseb (01-NEZ-01/08)**. Invalidski popust se lahko obračuna samo in izključno pri fizičnem plačilu članarine pri društvu ali na sedežu PZS, saj je predložitev Evropske kartice za invalide obvezna priloga. Invalidski popust se obračuna na podlagi vnosa številke Evropske kartice za invalide v informacijski sistem Naveza.
- **IN članarina** je na voljo za društva, ki izvajajo programe za delo z oz. vključujejo v svoje delo osebe s posebnimi potrebami in invalide, ki jim je odvzeta (delno ali v celosti) poslovna sposobnost oz. podaljšana roditeljska pravica. Ta status posamezniki pridobijo z odločbo sodišča. Društva in PZS lahko ob včlanitvi zahtevajo vpogled v odločbo iz katere izhaja odvzeta poslovna sposobnost.

● V NAŠEM DRUŠTVU LAHKO PORAVNATE ČLANARINO:

- **vsak petek od 17.30 do 19.30** na sedežu društva v Brežicah, Cesta bratov Milavcev 18, in sicer v času od 6. 1. 2023 do 31. 3. 2023,
- pri poverjenici **Darinki Suša vsak torek na izletu** – velja za torkarje,
- **pri mentoricah v osnovnih šolah** – velja za osnovnošolce in njihove družinske člane,
- **na TR društva SI56 6100-0001-6777-176** (Delavska hranilnica). Pri namenu plačila **nujno** navedite: **članarina 2023**. Napišite tudi vse osebe in vrsto članarine za posameznega člana (na primer: Jan Novak A/d, Metka Novak B/d, Lina Novak P+O/d, Novak S+Š/d).

Dodatne informacije lahko dobite pri blagajničarki društva:

Jožica Dražil, telefon: 051/810 038 ali e-naslov: **jozica.drazil@gmail.com**.

- **Vsi, ki se včlanjujete prvič**, se obvezno oglasite v pisarni v času pobiranja članarine ali pa se o plačilu po telefonu dogovorite z blagajničarko. Pri prvem vpisu je namreč potrebno podpisati pristopno izjavo, ki jo moramo evidentirati na PZS.

PROGRAM DELA za leto 2023

Pogled na Iutranji Visevnik / Foto Matej Petrič

PROGRAM IZLETOV PD BREŽICE

VODNIŠKI ODSEK

JANUAR

Pon, 2. 1.	Novoletni pohod na Kum , 1220 m, ZPP
Ned, 8. 1.	Dražgoše - pohod
Ned, 8. 1.	Bohor , 982 m - srečanje posavskih planincev, ZPP
Sob, 14. 1.	15. pohod Po poti slovenskega tolarja
Sob, 21. 1.	Sv. Gora nad Solkanom , 681 m
Ned, 29. 1.	Raduha , 2062 m

FEBRUAR

Sob, 4. 2.	Menina planina , 1453 m, Vivodnik , 1508 m
Pet, 10. 2.	ZBOR ČLANOV PD Brežice
Ned, 12. 2.	Peca – Kordeževa glava , 2125 m
Sob, 18. 2.	Velika Planina – Gradišče (Njivice) , 1666 m
Sob, 25. 2.	Porezen s Petrovega Brda, 1630 m

MAREC

Sob, 4. 3.	Hrastovlje , 165 m – Marezige , 284 m
Ned, 12. 3.	Kraški rob
Sob, 18. 3.	Kum , 1220 m – ZPP
Pet, 24. 3.	Čistilna akcija po planinskih poteh
Ned, 26. 3.	37. pohod po Brežiški planinski poti

APRIL

Ned, 2. 4.	Naravovarstveni izlet – ogled velikonočnice na Ponikvah (možna zamenjava termina izleta glede na razvoj vegetacije)
Sob, 15. 4.	Snežnik , 1796 m – SPP (možna zamenjava glede na razvoj vegetacije)
Sob, 22. 4.	Trdinov vrh , 1178 m
Ned, 23. 4.	Šitna glava (Nad Šitom glava nad Vrščem), 2087 m

MAJ

Ned, 7. 5.	Samoborsko gorje (Šoičeva kuća – slap Cerinski vir – Japetić – Oštrc – Šoičeva kuća)
Sob, 13. 5.	Ermanovec , 1026 m
Sob, 20. 5.	Kompetela , 1989 m, Mokrica , 1853 m
Sob, 27. 5.	Svete Višarje , 1766 m (etapa dirke Giro d'Italia)

JUNIJ

Sob, 3. 6.	Šmarno-Savska pot (Tacen – Grmada – Šmarna gora – Zavrh – Povodje – Mali vrh – Rašica – Gameljne – Tacen)
Sob, 10. 6.	Dan slovenskih planincev na Kalu
Sob, 17. 6.	Kamniški Dedec , 1583 m
Ned, 25. 6.	Planina Dolga njiva , 1580 m – Mala Košuta , 1740 m

JULIJ

Ned, 2. 7.	Dovška Baba , 1891 m
Sobota, 8.–15. 7.	Družinski tabor v Koprina na Koroškem
Pon, 17.–19. 7.	Tabor za odrasle planince – Koča na Planini pri Jezeru
Torek, 25.–26. 7.	NP Risnjak (Hrvaška)
Pon, 24. 7.–2. 8.	Mladinski tabor Outsider 5

F. Kržan, T. Vimpolšek	lahka snežna tura
B. Jevševar, N. Hribar	lahka snežna tura
M. Novak	lahka snežna tura
M. Slovenec, I. Godler	lahka snežna tura
M. Mlakar	
N. Hribar, B. Jevševar	snežna tura

M. Gramc, T. Hribar	snežna tura
UO PD	
B. Jevševar, N. Hribar	snežna tura
L. Lopatič, T. Hribar	snežna tura
T. Hribar, L. Lopatič	snežna tura

S. Gregl, M. Novak	lahka snežna tura
F. Kržan	lahka snežna tura
M. Šterk, N. Rožman	lahka snežna tura
OVGN, O. Kržan	lahka pot
T. Vimpolšek, M. Gramc,	
M. Tokić	lahka pot

O. Kržan	lahka pot
----------	-----------

F. Petelinc, S. Gregl	lahka pot
-----------------------	-----------

M. Šterk, N. Rožman	lahka pot
---------------------	-----------

L. Lopatič, N. Ivšič	lahka pot
----------------------	-----------

N. Ivšič, M. Novak	lahka pot
--------------------	-----------

M. Novak, N. Ivšič	lahka pot
--------------------	-----------

S. Gregl, F. Petelinc	lahka pot
-----------------------	-----------

M. Mlakar, T. Hribar	lahka pot
----------------------	-----------

N. Ivšič, M. Novak	lahka pot
--------------------	-----------

D. Fux	lahka pot
--------	-----------

F. Petelinc, T. Hribar	delno zahtevna pot
------------------------	--------------------

T. Jesenko, J. Meglič	lahka pot
-----------------------	-----------

M. Novak, S. Gregl	lahka pot
--------------------	-----------

M. Šterk, F. Kržan, F. Petelinc,	poti vseh težavnosti
M. Novak, N. Rožman	

M. Rovar, M. Tokić,	poti vseh težavnosti
M. Novak	

M. Mlakar, T. Hribar	lahka pot
----------------------	-----------

M. Mlakar, A. Martinčič	poti vseh težavnosti
-------------------------	----------------------

AVGUST

Sobota, 5. – 6. 8.	Jalovec iz Tamarja , 2645 m – SPP	M. Novak, S. Gregl	zelo zahtevna pot
Sobota, 12. – 13. 8.	Visoki Kanin iz Italije , 2262 m, Rombon , 2208 m	M. Gramc, T. Hribar	zelo zahtevna pot
Nedelja, 20. – 21. 8.	Triglav , 2864 m – SPP	F. Petelinc, M. Šterk	zelo zahtevna pot
Sob., 26. 8.	Viševnik nad Pokljuko , 2050 m	M. Gramc, F. Petelinc	lahka pot

SEPTEMBER

Sob, 2. 9.	Krnsko jezero , 1391 m – SPP	L. Lopatič, S. Gregl	lahka pot
Ned, 10. 9.	Planina Zajamniki – Koča na Uskovnici , 1154 m	T. Jesenko, B. Vukovič	lahka pot
Ned, 17. 9.	Storžič , 2132 m – SPP	F. Kržan, B. Jevševar	zahtevna pot
Ned, 24. 9.	Izlet v neznano	S. Gregl, F. Petelinc	lahka pot

OKTOBER

Ned, 1. 10.	Sljeme , 1033 m (Gajnice – jama Vetrnica – Glavica – slap Sopot – Grafičar – rudnik Zrinski – Sljeme – Hunjka – Horvatove stube – Puntijarka – Gračani – Gajnice)	N. Ivšič, T. Hribar	lahka pot
Sob, 7. 10.	Čemšeniška planina , 1204 m – ZPP	M. Šterk, N. Rožman	lahka pot
Sob, 14. 10.	Volovica , 1455 m, izvir Pake	M. Novak, N. Ivšič	lahka pot
Ned, 22. 10.	Naravovarstveni izlet – Tematska pot Žirovnica	O. Kržan	lahka pot
Ned, 22. 10.	45. pohod Po poteh Brežiške čete	T. Vimpolšek, M. Tokić	lahka pot

NOVEMBER

Sob, 4. 11.	Debela peč, 2014 m	T. Hribar, M. Gramc	lahka pot
Ned, 12. 11.	39. Martinov pohod in martinovanje	T. Vimpolšek	lahka pot
Ned, 19. 11.	Hrvaško sredogorje	B. Jevševar, N. Hribar	lahka pot
Sob, 25. 11.	Dobrča , 1634 m – SPP	S. Gregl, M. Mlakar	lahka pot

DECEMBER

Ned, 3. 12.	Hrvaško sredogorje	N. Hribar, B. Jevševar	lahka pot
Ned, 10. 12.	Tura za vodnike	M. Gramc, M. Novak, M. Šterk, T. Hribar	lahka snežna tura
Sob, 16. 12.	29. nočni pohod na Veliki Cirknik , 621 m		
Pon, 26. 12.	26. pohod na Polom , 790 m, s PD Polom Kostanjevica na Krki	T. Vimpolšek, M. Tokić	lahka snežna tura

Legenda: **ZPP** - Zasavska planinska pot | **SPP** - Slovenska planinska pot | **RSPP** - Razširjena slovenska planinska pot

IZBRANE SKUPNE AKCIJE Z MDO, PZS

21. 1. 2023	Skupni izlet Socerb – Škofije – Debeli Rtič v počastitev 130-letnice PZS in 70-letnice Slovenske planinske poti
12. 3. 2023	Srečanje markacistov na Bohorju
1. 4. 2023	Srečanje vodnikov na Jančah
29. 4. 2023	Srečanje varuhov narave na Lovrencu
27. 5. 2023	Srečanje zasavske planinske mladine na Lisci
10. 6. 2023	Dan slovenskih planincev na Kalu
29. 4. 2023	Srečanje planincev MDO Zasavje in 70-letnica PD Dol pri Hrastniku na Gorah
21. 1. 2023	Tura na Grossvenediger, MDO

SKUPINA TORKARJI

JANUAR

3. 1.	Špiček
10. 1.	Čatež – Sv. Vid
17. 1.	Globoko – Veseli Vrh
24. 1.	Istenič – Gregovci
31. 1.	Cerklje – Gazice

FEBRUAR

7. 2.	Artiče – Sromlje
14. 2.	Krška vas – Stankovo
21. 2.	Pust
28. 2.	Jablanca – Bohor

MAREC

7. 3.	Gadova peč – Planina
14. 3.	Malence – po Tončkini poti
21. 3.	Ljubljana – Rožnik (vlak ob 7.00)
28. 3.	Osredek – rojstni dnevi

APRIL

4. 4.	Krško Grmada
11. 4.	Brežice po nasipu
18. 4.	Krška vas – Gaj
25. 4.	Loka – Lovrenc (vlak ob 7.00)

MAJ

9. 5.	Pečice – grad Podsreda
16. 5.	Vetrenik – harfa
23. 5.	Podgorje – Sv. Gore
30. 5.	Špiček

JUNIJ

6. 6.	Brežice – Mostec – Čateške toplice
13. 6.	Šutna – Planina
20. 6.	Šentrupert – Nebesa
27. 6.	Osredek – rojstni dnevi

SEPTEMBER

5. 9.	Špiček
12. 9.	Brestanica – Grmada (vlak ob 7.00)
19. 9.	Breg – Lisca (vlak ob 7.00)
26. 9.	Osredek – rojstni dnevi

OKTOBER

3. 10.	Velika Dolina – Perišče
10. 10.	Izola – Strunjanski križ (avtobus)
17. 10.	Veliki Cirknik – kostanjev piknik
24. 10.	Brežice – Mostec

NOVEMBER

7. 11.	Zidani most – Gore (vlak ob 7.00)
14. 11.	Globočice – Cirknik
21. 11.	Sromlje – Orlica
28. 11.	Krška vas – Skopice

DECEMBER

5. 12.	Dečno selo – Sv. Jernej
12. 12.	Kapele – Jovsi
19. 12.	Zaključni pohod – rojstni dnevi

SKUPINA NAVIHANCI

Izlete vodi vodnica Mija Novak.

JANUAR

11. 1.	potepanje po Sromeljskem
25. 1.	Mrzlica

FEBRUAR

8. 2.	Po poti trapistov
22. 2.	Čemšeniška planina iz Zagorja

MAREC

8. 3.	Šmohor – Gozdnik – Kal
22. 3.	Pot okoli Laškega

APRIL

5. 4.	Lipica – Kokoš
19. 4.	Velika planina

MAJ

3. 5.	Rogla – Volovnik
17. 5.	Kum s Polšnika
31. 5.	Dve etapi Julijane

JUNIJ

14. 6.	Kopitnik iz Rimskih Toplic (lahka)
28. 6.	Veliki Špiček

SEPTEMBER

13. 9.	Dobrča
27.–28. 9.	dve etapi Julijane

OKTOBER

11. 10.	Orožnova koča
25. 10.	Menina planina

NOVEMBER

8. 11.	Žusem – Stolp ljubezni
22. 11.	Donačka gora

DECEMBER

6. 12.	Lisca – Lovrenc – Loka
20. 12.	Veliki Cirknik

MLADINSKI ODSEK

Datum	Izlet, dejavnost	Vodijo
13. januar	Čajanka in orientacijsko tekmovanje OŠ Artiče	Natalija Vahčič in mentorice
18. februar	Grmada nad Krškim	Natalija Vahčič, Mojca Šterk
18. marec	Kum	Mojca Šterk, Nuša Rožman
22. april	Trdinov vrh	Mojca Šterk, Nuša Rožman
27. maj	Srečanje mladih na Lisci in spoznavni pohod za udeležence tabora	Natalija Vahčič, Mojca Šterk
10. junij	Dan planinskih doživetij	Danica Fux in mentorice
25.–28. junij	Tabor za otroke	Natalija Vahčič
8.–16. julij	Družinski planinski tabor	Mojca Šterk
25.–31. julij	Mladinski tabor Outsider	Matej Mlakar
7. oktober	Čemšeniška planina	Mojca Šterk, Nuša Rožman
21. oktober	Sv. Rok nad Sevnico	Natalija Vahčič
17. december	Nočni pohod na Cirknik	Tine Vimpolšek, Mojca Šterk

Koordinatorke za izlete so:

OŠ Artiče, Natalija Vahčič, 041 913 158

OŠ Cerklje ob Krki, Mojca Šterk, 031 594 315

OŠ Dobova, Simona Bortek, 040 626 411

Urejanje poti / Foto Meho Tokić

MARKACISTI V LETU 2023 NAČRTUJEMO:

- udeležbo na zboru markacistov MDO zasavskih in posavskih društev,
- udeležbo na zboru slovenskih markacistov skupno delovno akcijo,
- udeležbo markacistov na izobraževanjih,
- udeležbo na tradicionalni čistilni akciji PD Brežice z varuhi gorske narave in ostalimi ljubitelji narave,
- označevanje in urejanje poti za pohod Po poteh Brežiške čete (v letu 2023 iz Sromelj),
- obnovo markacij in urejanje poti na območju PD Brežice s poudarkom na Zasavsko planinski poti od Bizeljskega do gradu Podsreda,
- pridobivanje kandidatov za nove markaciste.

VARSTVO GORSKE NARAVE

V letu 2023 bomo izvedli dva izleta: ogled rastišča velikonočnice v Boletini na Ponikvi in pohod po tematski poti v okolici Žirovnice. Organizirali bomo čistilno akcijo po planinskih poteh v naši občini.

73 VZPONOV V 2023. LETU

Bojan Jevšvar

V četrtem letu akcije veljajo poenostavljena pravila iz preteklega leta. Za sodelovanje v akciji je potrebna le registracija s kratkim sporočilom na telefonsko številko 031 37 33 28. Sporočiti je treba le ime in priimek. To lahko storite ob prvem sporočilu o vzponih. O tem poročate le enkrat mesečno. Z drugimi besedami: prve dni v mesecu sporočite število vzponov, ki ste jih opravili v preteklem mesecu.

Na spletni strani društva bomo v rubriki 73 vzponov objavljali mesečno število vzponov vsakega sodelujočega. To pomeni, da boste morali voditi svojo evidenco vzponov in jih mesečno sporočiti. Štejejo samo vzponi na vrhove, ne pa pohodi ali vzponi do koč. Seveda štejejo vsi vrhovi, ki jih osvojimo na enem pohodu ali v enem dnevu.

FINANČNI NAČRT ZA LETO 2023

PRIHODKI

1. Prihodki od članarin	7.000,00
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih Občine Brežice	4.000,00
3. Prispevki udeležencev tabora	6.000,00
4. Donacije	1.200,00
5. Sponzorska sredstva	2.000,00
6. Drugi prihodki	2.000,00

PRIHODKI SKUPAJ

22.200,00 EUR

ODHODKI

1. Plačilo članarine in izkaznic PZS	3.300,00
2. Izobraževanje planinskega kadra	2.000,00
3. Stroški planinskega taborjenja	6.000,00
4. Stroški vodnikov za vodenje izletov	1.000,00
5. Kilometrina članov PD	500,00
6. Najemnina poslovnega prostora	260,00
7. Stroški za delovanje društva	2.000,00
8. Stroški banke za vodenje računa	200,00
9. Telefonija in internet	140,00
10. Priprava in oblikovanje Planinskih utrinkov	1.800,00
11. Drugi materialni stroški	3.000,00
12. Nakup opreme	2.000,00

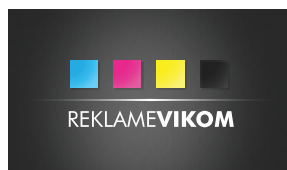
ODHODKI SKUPAJ

22.200,00 EUR

Upravni odbor
Planinskega društva Brežice

Prijazna planinska zahvala vsem, ki podpirate naše delo.

TISK BREZ OMEJITEV. **VIKOM.SI**

Planinski utrinki 2023
Glasilno Planinskega društva Brežice

Planinsko društvo Brežice
Cesta bratov Milavcev 18, 8250 Brežice

Urednica: Milena Jesenko
Člani uredniškega odbora: Anica Hribar, Mojca Šterk, Matej Petrič
Jezikovni pregled: Milena Jesenko
Slika na naslovnici: Mlada vodnica, Leja Lopatič / Foto osebni arhiv
Slika na zadnji strani: Planšarsko jezero, Zg. Jezersko / Foto Matej Petrič
Oblikovanje in prelom: Vikom, Mojca Libenšek s.p.
Tisk in vezava: Vikom, Mojca Libenšek s.p.
Naklada: 200 izvodov

Glasilno je brezplačno. Delo uredniškega odbora, jezikovni pregled in fotografije niso honorirani. Oblikovanje in tisk sofinancirajo donatorji in sponzorji.

